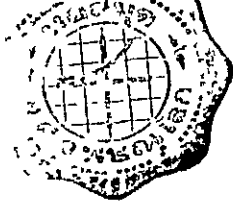

371 1
ทศ 257 ป
จ 2

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามพร รชนะของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่
ครูสอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 8

ปริญญาโท

ของ

เจริญ แก้วประการ

- 1 พ.ศ. 2530

หอสมุด มศว พินิจโลก
ได้รับ _____/14 ก.ย. 2526/_____
วันลงทะเบียน _____/7/681/_____
เลขทะเบียน _____
เลขเรียกหนังสือ _____

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2526

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

301793

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามทฤษฎีของผู้นบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่
ครูสอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 8

บทคัดย่อ
ของ
เหรียญ แก้วประการ -

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2526 95 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษามุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามทฤษฎีของผู้นบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และ ด้านมนุษยสัมพันธ์ พร้อมทั้งเปรียบเทียบมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้านดังกล่าว ตามตัวแปรต้นดังต่อไปนี้คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ประสบการณ์และเขตที่ตั้งโรงเรียนของผู้นบริหารและครูสอน เพศ และเขตที่ตั้งโรงเรียนของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้นบริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ครูสอนที่ทำการสอน และนักศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524 ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 911 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 60 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้นบริหารและครูสอนมีทฤษฎีมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้านในระดับมาก นักศึกษามีทฤษฎีมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้าน การสอนและด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ส่วนมุมมองด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ นักศึกษามีทฤษฎีอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้นบริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทฤษฎีมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในอีก 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้นบริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทฤษฎีมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในอีก 4 ด้านนั้น มีทฤษฎีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้นบริหารที่อยู่ในเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันมีทฤษฎีมุมมองของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในอีก 4 ด้าน

มีพรรณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูสอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีพรรณะ
 ทอมนพาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามวิธีการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 และค่านูเมอรัลสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในอีก 3 คำน
 มีพรรณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูสอนที่อยู่ในเขตที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน
 มีพรรณะทอมนพาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 คำนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงและอยู่ในเขตที่ตั้งโรงเรียนต่างกันมีพรรณะทอมนพาทของครูสอน
 นักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 คำนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE ROLES OF ADULT CONTINUING EDUCATION TEACHERS AS PERCEIVED BY
ADULT EDUCATIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS, INSTRUCTORS
AND ADULT STUDENTS IN EDUCATIONAL REGION 8

ABSTRACT

BY

RHEIN KEAWPRAKARN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University, Pitsnuloke
February, 1983

The purposes of this study were . 1) to determine the roles of adult student instructors' as perceived by the students, the instructors, the school administrators concerning the following five areas : teaching, maintenance of school discipline, counseling and guidance services, moralities and conduct, human relationship and : 2) to compare the subjects' perceptions of the instructors' roles in the foregoing areas in terms of sex of the students, school sites, teaching experience of the instructors, and administrative experience of the school administrators.

The subjects of the study, comprising of 65 administrators, 378 instructors, and 468 adult students of the adult education schools in Education Region 8 during the academic year 1981, were randomly selected, using the Multi-stage Random Sampling.

A 60-item questionnaire was designed by the investigator to elicit the subjects' responses concerning instructors' roles in all five areas.

The findings of study were :

The adult students' perceptions of the instructors' roles in teaching and maintenance of school discipline were at a higher level than average mean. The adult students' perceptions of instructors' roles concerning counseling and guidance services, moralities and conduct, and human relationship were at average level. The instructors' and the administrators' perceptions of the instructors' roles in all five areas were at a higher level than average mean.

The adult students instructors' and administrators' perceptions of the instructors' roles were at .05 and .01 level of statistical significant differences pertaining to the maintenance of school discipline and the other four areas respectively.

The administrators with different administrative experience had the statistical significant differences at the .05 level in their perceptions of the instructors' roles in the area of human relationship whereas no statistical significant differences were found in the other four areas.

The administrators working in schools situated in different school sites had statistical significant differences at the .05 level in their perceptions of counseling and guidance services whereas no statistical significant differences were found their in the other four areas.

The instructors having different teaching experience had statistical significant differences at the .05 level in their perceptions of the instructors' roles in the areas of counseling and guidances services and had .01 level of statistical significant differences regarding the perceptions of the instructons' roles in the areas of human relationship. No statistical significant differences were found with regard to the perceptions of the instructors' roles in the other three areas.

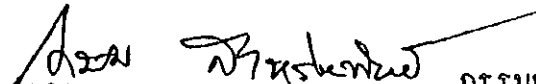
The instructors teaching in schools situated in different school sites had no statistical significant differences in their perceptions of the instructors' roles in all five areas.

Male and female adult students of schools situated in different school sites showed no statistical significant differences in their perceptions of the instructors' roles in all five areas.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำท่านีสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาทางนิติ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

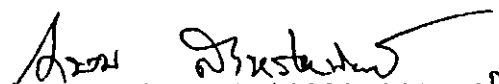
คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ ดร. ประสพ \\
แสนคำเครือ อาจารย์เกษม สายหทัยย์ และรองศาสตราจารย์บันลือ พฤษะวัน ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ วัฒนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พูนพงษ์ งามเกษม อาจารย์ ดร. ประจักษ์ สายแสง อาจารย์ประพันธ์ กุหลาบมุกต์ อาจารย์
เพ็ญสุข หวังแก้ว อาจารย์ ดร. สวัสดิ์ ที่ชื่น และอาจารย์กฤตกร กล่อมจิต ที่กรุณาให้คำ
แนะนำในการสร้างแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ ผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่และขอขอบคุณนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 8 ที่ได้
ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความ
ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณค่าที่มีอยู่ในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ
ของคุณพ่อและคุณแม่ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่
ผู้วิจัย

เหรียญ แก้วประกาย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	ความมุ่งหมายของการวิจัย
	ความสำคัญของการวิจัย
	ขอบเขตของการวิจัย
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ
	สมมุติฐานของการวิจัย
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	ความเป็นมาของการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย
	แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท
	บทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	ประชากร
	กลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
	1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ความทรงจำของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรม และความประพฤติและค่านิยมสัมพันธ	44
	2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการสอน	45
	3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระศนะ ของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าที่มีบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน	46
	4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการปกครอง	47
	5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระศนะ ของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าที่มีบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครอง	48
	6. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาค้นคว้าที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	49

7.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ของพรรคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาท ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	50
8.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพรรคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	51
9.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพรรคณะ ของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	52
10.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพรรคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านมนุษยสัมพันธ์	53
11.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของ พรรคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านมนุษยสัมพันธ์	54
12.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพรรคณะของผู้บริหารที่มี ประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ที่มีต่อบทบาท ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรม และแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและด้าน มนุษยสัมพันธ์	55
13.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพรรคณะของผู้บริหาร โรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาท ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้าน บริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและ ด้านมนุษยสัมพันธ์	56

14. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของครูสอนที่มี
 ประสิทธิภาพมากกับครูสอนที่มีประสิทธิภาพน้อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ของครูสอนมัธยมศึกษาผู้ใหญ่วิทยาการการสอน ด้านการปกครอง
 ด้านบริหาร อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
 และค่านิยมสัมพันธ 57

15. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของครูสอน
 โรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ของครูสอนมัธยมศึกษาผู้ใหญ่วิทยาการการสอน ด้านการปกครอง
 ด้านบริหาร อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
 และค่านิยมสัมพันธ 58

16. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของนักศึกษาชาย
 กับนักศึกษานหญิงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของครูสอนมัธยมศึกษาผู้
 ใหญ่วิทยาการการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริหาร อบรมและ
 แนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและค่าน
 นิยมสัมพันธ 59

17. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระศนะของนักศึกษา
 โรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ของครูสอนมัธยมศึกษาผู้ใหญ่วิทยาการการสอน ด้านการปกครอง
 ด้านบริหาร อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
 และค่านิยมสัมพันธ 60

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย	62
วิธีดำเนินการวิจัย	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	71
 บรรณานุกรม	 80
 ภาคผนวก	 85

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างครูสอนเล็กกับครูสอนผู้ใหญ่ ..	20
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	31
3 แสดงเกณฑ์ประเมินทรศนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีที่ตอบหมาท ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	36
4 แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของทรศนะของ ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่า การสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรม และความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ	44
5 แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรศนะของผู้บริหารครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน	45
6 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรศนะผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน	46
7 แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครอง	
8 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครอง	47
9 แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านบริการอบรมและ แนะแนว	48
10 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรศนะของผู้บริหารครูสอนและ นักศึกษาที่มีที่ตอบหมาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านบริการอบรม และแนะแนว	49

11	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรยศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ	51
12	แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรยศนะของผู้บริหารครูสอนและ นักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ	52
13	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรยศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านมนุษยสัมพันธ์	53
14	แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรยศนะของผู้บริหาร ครูสอนและ นักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านมนุษยสัมพันธ์	54
15	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรยศนะของผู้บริหารที่มี ประสิทธิภาพมากกับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพน้อย ที่มีคอบทบาท ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้าน บริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์	55
16	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรยศนะของผู้บริหารโรงเรียน ในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองที่มีคอบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการอบรม และแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและด้านมนุษยสัมพันธ์ ...	56
17	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรยศนะของครูสอนที่มี ประสิทธิภาพมากกับครูสอนที่มีประสิทธิภาพน้อย ที่มีคอบทบาทของครู สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและด้าน มนุษยสัมพันธ์	57

18	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทฤษฎีของครูสอนโรงเรียนในเมือง กับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้าน การสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้าน คุณธรรมและความประพฤติและด้านมนุษยสัมพันธ์	58
19	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทฤษฎีของนักศึกษาชายกับนักศึกษา หญิงที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการ สอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความ ความประพฤติและด้านมนุษยสัมพันธ์	59
20	แสดงการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทฤษฎีของนักศึกษาโรงเรียน ในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและ แนะแนว ด้านคุณธรรม และความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์	60

ภูมิหลัง

การเรียนหนังสือเพื่อให้เกิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับมนุษย์ที่จะดำรงชีพอยู่ได้อย่างราบรื่น ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในกระบวนการที่จะทำให้คนรู้หนังสือ เกิดเป็นและแก้ปัญหาเป็นก็คือครู แต่เดิมนั้นครูจะเป็นผู้ให้ความรู้ อยู่แต่เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน รัฐบาลมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนที่ความเป็นอยู่ดีขึ้น จึงได้ส่งเสริมการให้ การศึกษาแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ด้วยการให้การศึกษานอกเวลาเรียนแก่ ผู้ที่พ้นวัยเรียนแล้ว และเรียกวิธีการให้การศึกษาดังกล่าวว่าการศึกษาผู้ใหญ่

การศึกษานักเรียนผู้ใหญ่เป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทหนึ่งที่รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2483 โดยครั้งแรกมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อสอนประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ ไทยและรู้หน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ต่อมาเมื่อการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่เจริญขึ้น จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาก็เปลี่ยนไปเป็นเพื่อจัดการไม่รู้หนังสือและเป็นการลดจำนวน ผู้ไม่รู้หนังสืออีกทางหนึ่งด้วย เพราะจากผลการวิจัยของกรมสามัญศึกษาซึ่งได้ทำการวิจัยในปี พ.ศ. 2511 พบว่า หนึ่งในสามของนักเรียนในชนบทเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วเป็นเวลานานประมาณ 3-4 ปี ก็จะกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสืออีก ทั้งนี้เนื่องมาจากการละทิ้งหนังสือและ ไม่ได้อ่านหนังสือนั้นเอง (กรมสามัญศึกษา ม.ป.ป. : 4)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่เป็นงานหลักงานหนึ่งของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวาง ปัจจัยที่สำคัญของการจัดการสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่ก็คือ ทั่วครู ผู้สอนซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญมาก เนื่องจากครูที่สอนการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่โดยทั่วไปต้องมีความ สามารถในการปรับตัว มีเทคนิควิธีสอน และการถ่ายทอดให้เหมาะสมกับวัยและระดับของ

ผู้เรียน ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ แต่เรายังขาดแคลนครูที่ศึกษามาเพื่อส่วนทางการศึกษาผู้ใหญ่ โดยเฉพาะ ครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากก็คือ ครูที่สอนอยู่ในระบบโรงเรียนนั่นเอง จึงทำให้การสอนการศึกษาผู้ใหญ่เป็นไปในสภาพเดียวกับการสอนนักเรียนทั่วไปในระบบโรงเรียน ด้วยเหตุนี้เองจึงอาจทำให้การเรียนการสอนได้ผลดีไม่เท่าที่ควร เพราะการเรียนการสอนผู้ใหญ่จะต้องแตกต่างไปจากการเรียนการสอนนักเรียนในระบบโรงเรียน เนื่องจากผู้ใหญ่แตกต่างไปจากเด็กในหลาย ๆ ด้าน

การเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในเมืองไทยเรายังต้องใช้เวลาเรียนในตอนเย็น หรือตอนกลางคืน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าเป็นห่วงว่า ครูผู้สอนเหล่านั้นจะไม่สามารถแสดงบทบาทในด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากต้องสอนนักเรียนในระบบโรงเรียนมาตลอดวัน ร่างกายก็ต้องอ่อนเพลีย ความพร้อมที่จะสอนก็จะต้องลดน้อยลงไปด้วย และนักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากจะอยู่ในวัยหนุ่มสาว ทำให้การปฏิบัติตนของครูสอนลำบากมาก เพราะหากให้ความสนิทสนมมากเกินไปก็อาจจะถูกมองไปในทางที่ไม่ดี และหากครูสอนมีคุณธรรม ไม่สูงพอก็จะทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องชู้สาวเข้ามาพัวพันด้วย และครูสอนบางคนอาจจะมีความประสงค์อื่นซึ่งนอกเหนือไปจากการให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ เช่น ต้องการพụngสภาพ เศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้น จึงอาจเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้บทบาทในด้านต่าง ๆ ของครูสอนแสดงออกมานั้นเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม

นอกจากการสอนในสถานศึกษาแล้ว ครูสอนยังต้องออกไปสอน ไปอบรม ไปนิเทศและไปติดตามผลงานของตนเองนอกสถานที่อีกด้วย ซึ่งบางครั้งก็เป็นงานที่เสี่ยงภัยอันตรายอบ คำน ฯลฯ เป็นเหตุให้ขาดบุคคลากรที่เสียสละและอุทิศตนเพื่องานการศึกษาผู้ใหญ่อย่างแท้จริง (กรมการฝึกหัดครู 2523 : 279 อ้างอิงมาจาก ทวีป อภิลิทธิ 2522 : 335) นี้ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาต่อการแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วของครูสอนเป็นอย่างมาก

เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวเหล่านี้อันอาจจะเป็นปัญหาต่อการแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ เหล่านั้นของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แต่ครูสอนอาจจะคิดว่าตนเองได้แสดงบทบาท

เหล่านั้นก็อย่างเหมาะสมแล้ว ถ้าหากตัวครูสอนไม่ทราบทรรศนะของผู้บริหารและนักศึกษา
 ผู้ใหญ่ที่มีต่อบทบาทของคนที่แสดงแล้ว บทบาทที่แสดงออกอยู่นั้นก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่
 ในทางตรงกันข้ามเมื่อครูสอนได้ทราบทรรศนะของผู้บริหารและนักศึกษาคู่ใหญ่ที่มีต่อบทบาทที่
 คนแสดงออกในด้านต่าง ๆ นั้นว่ายังไม่มีความเหมาะสม ก็อาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 บทบาทของคนให้เป็นไปในทางที่เหมาะสมซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก
 ยิ่งขึ้น

ในภาคเหนือของประเทศไทยก็มีการจัดการศึกษาคู่ใหญ่กระจายอยู่ทั่วไปทุกจังหวัด
 และจำนวนครูสอนและนักศึกษาคู่ใหญ่ก็มากกว่าภาคอื่น ๆ นอกจากส่วนกลาง โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งในเขตการศึกษา 8 มีการจัดการศึกษาคู่ใหญ่กันอย่างกว้างขวางและมีศูนย์การ
 ศึกษาออกโรงเรียนประจำภาคเหนือตั้งอยู่ที่จังหวัดลำปาง ซึ่งอยู่ในเขตการศึกษา 8 ด้วย
 เขตการศึกษา 8 นี้ประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่
 แม่ฮ่องสอน ลำปางและลำพูน มีโรงเรียนคู่ใหญ่ประมาณ 118 แห่ง มีครูสอนประมาณ 1,701
 คน และมีนักศึกษารวมประมาณ 23,593 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 3)

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษามหาบทของ
 ครูสอนนักศึกษาคู่ใหญ่ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนคู่ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษาคู่ใหญ่ใน
 เขตการศึกษา 8

ความมุ่งหมายของการวิจัย ✓

1. เพื่อศึกษามหาบทของครูสอนนักศึกษาคู่ใหญ่ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน
 คู่ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษาคู่ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8
2. เพื่อเปรียบเทียบมหาบทของครูสอนนักศึกษาคู่ใหญ่ตามทรรศนะของผู้บริหาร
 โรงเรียนคู่ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษาคู่ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ตามทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษายุใหญ่ อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษายุใหญ่
2. ผลของการวิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับครูสอนนักศึกษายุใหญ่ในการแก้ไขและปรับปรุงบทบาทของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
3. ผลของการวิจัยเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารระดับสูงในอันที่จะนำไปพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมการจัดการศึกษายุใหญ่

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบทบาทที่เป็นจริงของครูสอนนักศึกษายุใหญ่สายสามัญ ระดับ 3 ระดับ 4 หรือระดับ 5 ในเขตการศึกษา 8
2. กลุ่มประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษายุใหญ่ ในเขตการศึกษา 8
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่หรือรักษาการแทนครูใหญ่ ครูสอนที่ทำการสอน และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในปีการศึกษา 2524 ในเขตการศึกษา 8 ครอบคลุมไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปางและลำพูน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้น (Multi-stage Random Sampling) จำนวน 911 คน
4. ตัวแปรที่ศึกษาแยกออกได้ดังนี้
 - ตัวแปรต้น ได้แก่
 1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
 - ผู้บริหาร
 - ครูสอน
 - นักศึกษา

2. ประสิทธิภาพของผู้บริหาร
 - ประสิทธิภาพมาก
 - ประสิทธิภาพน้อย
3. เขตที่ตั้งของโรงเรียนที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่
 - โรงเรียนในเมือง
 - โรงเรียนนอกเมือง
4. ประสิทธิภาพของครูสอน
 - ประสิทธิภาพมาก
 - ประสิทธิภาพน้อย
5. เขตที่ตั้งของโรงเรียนที่ครูสอนนักเรียนอายุใหญ่ปฏิบัติงานอยู่
 - โรงเรียนในเมือง
 - โรงเรียนนอกเมือง
6. เพศของนักเรียนอายุใหญ่
 - ชาย
 - หญิง
7. เขตที่ตั้งของโรงเรียนที่นักเรียนอายุใหญ่วิทยาอยู่
 - โรงเรียนในเมือง
 - โรงเรียนนอกเมือง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักเรียนอายุใหญ่ ซึ่งแยกออก

เป็น 5 ด้านคือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านการปกครอง
3. ด้านบริการ อบรมและแนะแนว
4. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1. บทบาท หมายถึง พฤติกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งแยกออกเป็น 5 ด้าน คือ
 - 1.1 บทบาทด้านการสอน หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร เนื้อหาและจุดมุ่งหมายวิชาที่สอน จิตวิทยาการศึกษา หลักการสอนและการประเมินผล
 - 1.2 บทบาทด้านการปกครอง หมายถึง การแสดงออกในการฝึกและส่งเสริม นักศึกษาผู้ใหญ่ให้รู้จักหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี
 - 1.3 บทบาทด้านบริการ อบรมและแนะแนว หมายถึง การแสดงออกซึ่งความสามารถในการชี้แนะแนวทางและโน้มน้าวจิตใจของผู้เรียนให้เข้าใจตนเองและรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้
 - 1.4 บทบาทด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของครูสอน
 - 1.5 บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอันเกี่ยวข้องกับหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวครูสอนกับนักศึกษาและบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ
2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ซึ่งได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นครูใหญ่หรือรักษาการแทนครูใหญ่ของโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับโคระดับหนึ่งหรือหลายระดับในหลักสูตรสายสามัญระดับ 3-5 ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524
3. ครูสอน หมายถึง ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับโคระดับหนึ่ง หรือหลายระดับในหลักสูตรสายสามัญ ระดับ 3-5 ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524

4. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนหลักสูตรสายสามัญระดับ 3 ระดับ 4 หรือระดับ 5 ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524

5. ทรศนะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ คอบทนาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นไปทั้งทางที่ดีและไม่ดีในค่านต่าง ๆ คือ ค่านการสอน ค่านการปกครอง ค่านบริการ อบรมและแนะแนว ค่านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านมนุษยสัมพันธ์ ทรศนะคอบทนาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่นี้วัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. โรงเรียนผู้ใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญระดับ 3 ระดับ 4 หรือระดับ 5 หรือหลายระดับ ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524

7. ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ผู้ใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ และครูสอนนักศึกษายุใหญ่ ซึ่งแยกออกเป็น

7.1 ประสบการณ์มาก หมายถึง ระยะเวลาที่ครูทำการสอน หรือระยะเวลาที่ครูใหญ่หรือผู้รักษาการแทนครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

7.2 ประสบการณ์น้อย หมายถึง ระยะเวลาที่ทำการสอนหรือระยะเวลาที่ครูใหญ่หรือผู้รักษาการโรงเรียนผู้ใหญ่ ดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี

8. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง สถานที่ที่โรงเรียนผู้ใหญ่เปิดทำการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น

8.1 โรงเรียนในเมือง หมายถึง โรงเรียนผู้ใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

8.2 โรงเรียนนอกเมือง หมายถึง โรงเรียนผู้ใหญ่ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมือง มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
4. ครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
5. ครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมือง มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
6. นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน
7. นักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมือง มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย

การศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทยมีมานานแล้ว มีหลักฐานปรากฏตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งกล่าวว่า "พอขุนรามคำแหงทรงสนพระทัยออกสอนหนังสือแก่ประชาชนด้วยพระองค์เอง ในวันโกนวันพระทรงให้พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอนแก่ประชาชน" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 2) การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในสมัยสุโขทัยนั้นยังไม่มีระบบที่แน่นอน ยังไม่มีโรงเรียนที่สร้างขึ้น เป็นกิจลักษณะ นอกจากการศึกษาในครอบครัวแล้วก็มีเพียงวัดและวัง หรือสำนักอันเป็นที่อยู่ของสงฆ์เท่านั้นที่ทำหน้าที่ให้การศึกษ ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงเป็นชาย ซึ่งได้มาเรียนในพระพุทธศาสนา วิชาที่เรียนก็คือ ค่านจริยธรรม การฝึกปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและวิชาป้องกันตัว (กรมการฝึกหัดครู 2523 : 24 อ้างอิงมาจาก ทวีป อภิลิทธิ์ 2522 : 335)

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาถึงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประชาชนได้รับการศึกษาอาชีพจากครอบครัวและศึกษาวิชาการที่วัด ในสมัยพระเจ้าบรมโกศได้กำหนดว่า "ผู้ใดจะถวายตัวเป็นข้าราชการต้องอุปสมบทก่อน"

การศึกษาผู้ใหญ่เริ่มมีหลักฐานปรากฏเป็นทางราชการภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในปี พ.ศ. 2475 โดยพระยาพลพลพูนเสนา หัวหน้ารัฐบาลในสมัยนั้น ได้แถลงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2477 ว่า "...หาทางให้ประชาชนได้มีโอกาสบำรุงกำลังกาย กำลังใจและกำลังความคิด ทั้งจะได้จัดหาสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้สำหรับการนี้ ทั้งนี้เพื่ออบรมวินัยการ เป็นนักกีฬา และสามัคคีธรรมและอบรมศีลธรรมแก่ประชาชน"

การศึกษานักเรียนผู้ใหญ่ในประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 โดยครั้งแรกที่วัดทุ่งประสงค์เพียง เพื่อสอนประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือไทย และรู้หน้าที่

พลเมืองคีตตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะจากการสำรวจสำมะโนประชากร ในปี พ.ศ. 2483 พบว่า มีประชาชนอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปที่ไม่รู้หนังสือคิดเป็นร้อยละ 68.8 หรือประมาณ 6 ล้าน 8 แสนคน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ และเริ่มรณรงค์จัดการไม่รู้หนังสือทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น ที่จะเร่งรัดเพื่อไม่ประชาชนชาวไทยรู้จักหนังสือไทย อย่างน้อยก็ให้อ่านออก เขียนได้ จึงมีการออกพระราชกำหนดส่งเสริมการไม่รู้หนังสือในปี พ.ศ. 2486 และผลปรากฏว่า สามารถสอนให้คนรู้หนังสือเพิ่มขึ้นถึง 1,404,636 คน การเรียนการสอนในระยะเริ่มแรกหลักสูตรที่ใจยังคงเหมือนหลักสูตรประถมศึกษาของโรงเรียนภาคกลางวัน ครั้นถึงปี พ.ศ. 2488 ซึ่งเป็นปีให้สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง เศรษฐกิจของประเทศกำลังอยู่ในระยะหกลำ รัฐบาลไม่สามารถดำเนินงานได้เช่นเดิมจึงต้องยกเลิกพระราชกำหนดดังกล่าว ปล่อยให้เรียนโดยสมัครใจ จำนวนผู้เรียนจึงลดลง การศึกษาผู้ใหญ่จึงซบเซาลงระยะหนึ่ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2490 จึงได้มีการฟื้นฟูจัดการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กว้างขวางไปจากเดิม คือนอกจากจะจัดให้ประชาชนเรียนเพื่อให้อ่านออก เขียนได้ และรู้หน้าที่ของพลเมืองที่ดีแล้ว ยังมีการส่งเสริมอาชีพและความบันเทิงของประชาชนให้ดีขึ้นไม่พร้อมกับการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย อย่างไรก็ตาม โครงการที่จัดขึ้นใหม่นี้ได้รับความสนใจจากประชาชนน้อยมาก เพราะยังคงใช้หลักสูตรเดิมอยู่ ต่อมาปี พ.ศ. 2506 จากการสำรวจสำมะโนประชากร ปรากฏว่าประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ยังไม่รู้หนังสือ มีอยู่อีกร้อยละ 23 จึงทำให้รัฐบาลหันกลับมาสนใจกับโครงการการจัดการไม่รู้หนังสือกับการสอนด้านวิชาชีพขั้นพื้นฐาน โครงการนี้ก็คือ การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1,2 ในปัจจุบันนั่นเอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ประเทศไทยได้ร่วมมือกับองค์การยูเนสโกวางแผนจัดการไม่รู้หนังสือขึ้นอีก ประเทศไทยได้ส่งคณะผู้แทนไปร่วมประชุมระดับรัฐมนตรีศึกษาธิการที่ประเทศเอธิโอเปีย เพื่อวางนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า การรณรงค์การไม่รู้หนังสือนั้น การสอนให้เพียงแต่อ่านออก เขียนได้ และคิดเป็นเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะช่วยให้คนพัฒนาตนเอง จะต้อง

ส่งเสริมในเรื่องการฝึกอาชีพควบคู่ไปด้วย ด้วยความคิดดังกล่าวในปี พ.ศ. 2511 ประเทศไทยจึงได้ประยุกต์ความคิดนั้นมาดำเนินงานทางด้านการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่จังหวัดลำปาง โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นและมีความรู้เรื่องวิชาชีพควบคู่กันไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2518 : 3-5)

จากนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในอดีตดังกล่าวแล้วข้างต้น ต่อมาได้มีการขยายโครงการกว้างขวางยิ่งขึ้น จนกระทั่งถึงปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนคิดเป็น ปกติให้เกิดทักษะที่จำเป็นในการหาข้อมูลต่าง ๆ เช่นการอ่านออก เขียนได้ การส่งเสริมวิชาชีพให้กินคืออยู่ดีและช่วยใ้ประชาชนมีแหล่งสำหรับหาความรู้เพิ่มเติม ดังนั้นรูปแบบของการจัดการศึกษาจึงเป็นการศึกษาเพื่อการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งประกอบไปด้วยมูลฐานภาคต้น มูลฐานภาคปลาย การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1 - 2 และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาชั้นสืบเนื่อง (ระดับ 1-2, 3-4 และ 5) การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพซึ่งจัดโดยโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ จำนวน 50 แห่ง โรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพเคลื่อนที่และประจำที่จำนวน 240 แห่ง และการศึกษาแบบไม่มีชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยห้องสมุดประชาชน 300 แห่ง ห้องสมุดเคลื่อนที่ 4 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 1,296 แห่ง นอกจากนี้ก็มีโครงการการศึกษาผู้ใหญ่อื่น ๆ อีกหลายโครงการที่ช่วยส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ และส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

ดังนั้นนโยบายในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกโรงเรียนของรัฐบาลในสมัยปัจจุบันก็คือ การส่งเสริมให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สามารถพัฒนาตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยจัดโครงการทางการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. โครงการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประจำภาค
2. โครงการศูนย์การศึกษาประชาชน
3. โครงการวิทยุและไปรษณีย์เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน
4. โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
5. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

6. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จชาวเขา
7. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ
8. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
9. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบกลุ่มสนใจ
10. โครงการห้องสมุดประชาชน
11. โครงการการศึกษาประชาชน
12. โครงการการศึกษาผู้ใหญ่ทางสื่อมวลชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. :

2-6)

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

บิคเคิล ได้แสดงความนึกเห็นเกี่ยวกับบทบาทและบทบาทของครูดังนี้ "บทบาทเกี่ยวข้องกับแบบแผนพฤติกรรมสังคมที่แสดงถึงลักษณะของบุคคลที่ตัวเองและคนอื่น ๆ คาดหวังที่จะให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในตำแหน่งนั้น ๆ (Biddle. 1968 : 300)

"... ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่กำหนดพฤติกรรมของครู บทบาทดังกล่าวมีไต่กลางถึงเฉพาะในทฤษฎีเท่านั้น แต่หลักของสถาบันการผลิตครูก็ยังเน้นหนักและมีการฝึกอบรมกันในชั้นเรียนอีกด้วย (Biddle. 1968 . 156)

ถ้าจะกล่าวถึงบทบาทของครูอย่างกว้าง ๆ อาจกล่าวได้เป็น 2 นัย นัยแรกบทบาทเป็นพฤติกรรมที่ครูควรได้กระทำจริง ๆ นัยหลังเป็นความคาดหวังของสังคมและผู้เกี่ยวข้องคาดหวังที่จะเห็นครูมีพฤติกรรมที่ของการ บิคเคิล ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททั้ง 2 นัยไว้ว่า

"... พฤติกรรมบางส่วนของครูจะคงหลบซ่อนต่อความกดดันของสิ่งแวดล้อมต่อสถานการณ์ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้อง พฤติกรรมบางส่วนของครูเกิดขึ้นจากส่วนประกอบภายในของครู เช่น จิตใจ ความสนใจ ความต้องการ และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตน" (Biddle. 1968 : 300)

คินนี (Kinney. 1953 : 78-79) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ 6 ประการคือ

1. ครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้
2. ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทาง
3. ครูเป็นสมาชิกของชุมชน
4. ครูเป็นผู้จรรโลงไว้ซึ่งวัฒนธรรม
5. ครูเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
6. ครูเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ

อุษา กาญจนวที ได้กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ว่า (อุษา กาญจนวที 2523 : 30-31)

บทบาทของครูนั้นมีข้อเพียงถ่ายทอดวิชาความรู้ อีกความชำนาญในวิชาต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนและช่วยให้อ่านเรียนสอไค้ เดือนขึ้นเรียนได้จากต้นจนจบ มีใจพยายามปลุกปั้นหล่อหลอมผู้เรียนให้ทำ ให้คิด ให้เชื่อและเป็นไปในสิ่งที่ครูต้องการ หรือสิ่งที่ครูคิดว่าเหมาะสมสำหรับผู้เรียน มีข้อเสนอให้ผู้เรียนยอมรับและปรับตัว เข้าหาสภาพสังคมที่ละเอะเลลวแหลกเจาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือแสดงปฏิกิริยาเป็นปรมักสะท้อนทุกสิ่งทุกอย่างด้วยอารมณ์ชั่วแล่นที่ไร้เหตุผล หรือโดยยึดถืออคติการใด ๆ และมีข้อเสนอหนังสือโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือเพื่อระบายอารมณ์หรือสนองความต้องการบางอย่างของตัวเอง แต่ครูจะต้องแสดงบทบาทเหล่านี้ด้วยคือ

1. ให้ความรัก ความเคารพและยอมรับแก่ผู้เรียนในฐานะคนที่เสมอภาคกัน
2. สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ โดยไม่ชี้แนะหรือยึดเยี่ยคแนวทางใด ๆ ให้
3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง มีความคิด ความเชื่อและความต้องการ เป็นของตนเองจริง ๆ
4. ทุ่มเวลา ชีวิตจิตใจและความรักเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียน

โซเรนสันและคณะ ได้แบ่งบทบาทของครูออกเป็น 6 ชนิด (Sorenson and others. 1963 : 187-194) คือ

1. ครูเป็นที่ปรึกษา
2. ครูเป็นผู้ให้การแนะแนว
3. ครูเป็นผู้กระเบียดวินัย
4. ครูเป็นผู้ให้ขอมูล
5. ครูเป็นกรรมการ
6. ครูเป็นผู้ให้แรงจูงใจ

บทบาทของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่

ผู้ที่จะเป็นครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่ที่ดีและทำงานได้ผลนั้นจะต้องเข้าใจและนับถือในความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและทัศนคติของผู้ใหญ่ที่มาเรียน สิ่งที่ครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่จะต้องทำไม่ได้แก่

1. การสอนผู้ใหญ่ที่มีความแตกต่างกับการสอนเด็ก
2. ผู้ใหญ่มีความรู้สึกอ่อนไหว (Sensitive) มากกว่าเด็ก ผู้ใหญ่มีความอดทนต่อการตำหนิติเตียนน้อยกว่าเด็ก
3. ผู้ใหญ่ที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ จะยิ่งมีความอ่อนไหวมาก
4. ผู้ใหญ่ที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ จะเรียนได้เร็วมาก หากให้อุปกรณ์ที่มีความหมายต่อเขา
5. ผู้ใหญ่จะมีปัญหาทางร่างกายก็มีความสัมพันธ์กับการเรียนมากกว่าเด็ก
6. การที่ผู้ใหญ่มีปัญหาทางสายตาและหูมากกว่าเด็กนั้น มิได้หมายความว่า จะเป็นปัญหาที่ยากในการสอน เช่น เมื่อสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงความเสื่อมทางร่างกาย เช่นเดียวกับเมื่อสอนเด็กจะต้องคำนึงถึงร่างกายและมันสมองของเด็กที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

7. ผู้ใหญ่ (รวมทั้งครูด้วย) มักจะมีนิสัยเกาะแน่น (Rigid) ต่อแบบแผนหรือแนวความคิดที่เคยชิน

8. ผู้ใหญ่มีความต้องการความมั่นคงในการอยู่ร่วมกัน ต้องการความเป็นกันเองในบรรยากาศที่เป็นมิตร

- 9. จงหลีกเลี่ยงอย่าให้ผู้เรียนรู้สึกว่าในโรงเรียนเมื่องานยุ่งและจุกจิก
- 10. บทเรียนสำหรับผู้ใหญ่ควรจะสั้น
- 11. ควรจะให้ผู้ใหญ่ก้าวไปตามความสามารถของเขา
- 12. การทดสอบใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคะแนนและจัดลำดับนั้นควรหลีกเลี่ยง
- 13. จ หลีกเลี่ยงและแก้ไขความไม่สะดวกสบายในห้องเรียน
- 14. ควรจัดให้มีเวลาพัก ในช่วงเวลาเรียนบ้าง
- 15. จงสำรวจให้แน่ใจว่าวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนคนไทย
- 16. จงเตรียมรับข้อเท็จจริงที่ว่า การเรียนนั้นจะต้องมีจุดหยุดนิ่ง (Learning Plateaus)
- 17. ในขณะที่สอนควรนึกอยู่เสมอว่า ผู้เรียนของเรานั้นเป็นผู้ใหญ่ (กรมสามัญศึกษา

2515 : 16-23 อ้างอิงมาจาก โมฮัมหมัด อับดุลกาเคร์ 2515 : ไม่มีเลขหน้า)

มานพ กาละดี ได้กล่าวว่า "ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะมีอายุมากแค่ไหนก็มีความสามารถที่จะเรียนได้ ผลดี แต่การเรียนรู้อของผู้ใหญ่นั้น เขาจะต้องเรียนตามวิธีการของผู้ใหญ่ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการเรียนของเด็ก" หลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการเรียนของผู้ใหญ่มีดังนี้ (มานพ กาละดี 2518 : 98-

102)

- 1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี เมื่อเขาต้องการที่จะเรียน
- 2. ผู้ใหญ่จะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขามีความรู้ดีกว่ามีความจำเป็น
- 3. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้โดยการกระทำ
- 4. จุดศูนย์กลางการเรียนรู้อของผู้ใหญ่อยู่ที่ปัญหา และปัญหาเหล่านั้นจะต้องเป็นความจริง
- 5. ประสบการณ์มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้อของผู้ใหญ่

6. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งแวดล้อมที่เป็นกึ่งเอง
7. การสอนผู้ใหญ่ควาใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง
8. ผู้ใหญ่ต้องการการแนะแนวไม่ใช่คะแนนหรือการสอบ

สาย ภาณุรัตน์ กล่าวว่า "การสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ค เสรจมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก/อย่าสอนแบบบังคับ หรือหลอกลวงผู้เรียนให้หลงเชื่อ จงให้ขอเท็จจริงและให้เขาคัดสินใจด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้การให้ผู้เรียนได้อภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นจึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ประการที่สอง ในการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ค เสรจนี้ หากเป็นนักเรียนตอนโตที่ควรแก้ไขให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพของท้องถิ่นก็ควรแก้ไข เช่น หากผู้เรียนในท้องถิ่นใดไม่ได้ทำนา บทเรียนก็อาจเปลี่ยนจากการทำนาไปเป็นทำสวนยาง หรือการประมง หลักการต่าง ๆ ที่มีอยู่สามารถดัดแปลงแก้ไขได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครู สอนเป็นสำคัญ"

ผู้ใหญ่แตกต่างไปจากเด็กในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ควรจะทราบความแตกต่างระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ดังนี้

1. ผู้ใหญ่กับเด็กมีสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ต่างกัน เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก
2. ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็ก เพราะได้งานพัฒนาการมาหลายชั้น ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่และความเป็นพ่อเป็นแม่
3. ผู้ใหญ่รู้จักปกครองตนเองดีกว่าเด็ก ดังนั้นจึงรู้สึกอีกจิตใจในการที่จะท่องเที่ยวอาศัยผู้อื่น
4. ผู้ใหญ่มักจะสนใจเรียนรู้ในสิ่งที่สามารถไขปริศนาได้ในทันที (กรมสามัญศึกษา ม.ป.ป. : 115 อ้างอิงมาจาก สุทธิส ขำสกุล)

พฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีความแตกต่างไปจากพฤติกรรมกรเรียนรู้ของเด็กในหลาย ๆ ด้านเช่นกัน สมาคมโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The National Association for Public School Adult Education) ได้เสนอไว้ดังนี้ (NAPSAE. 1966 : 11 - 18)

1. ผู้ใหญ่ เชื่อถือและชื่นชมในความคิดเห็นของตนมากกว่าเด็ก
2. พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมือนกัน ผู้ใหญ่ใช้เวลาเรียนมากกว่าเด็ก
3. ผู้ใหญ่มีความอดทนต่อการเรียนรู้ใหม่บรรลุวัตถุประสงค์ประสงคน้อยกว่าเด็ก
4. ผู้ใหญ่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนมากกว่าเด็ก เช่น แสงไฟ
5. ผู้ใหญ่ยิ่งมีอายุสูงขึ้นยิ่งมีความลำบากในการปรับตัว ปรับความคิดและความเชื่อถือ

ยากกว่าเด็ก

6. ผู้ใหญ่มีความลำบากในการจดจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ มากกว่าเด็ก
7. เมื่อประสบความล้มเหลวในการเรียน ผู้ใหญ่มีความท้อแท้ และได้รับความผิดหวัง

มากกว่าเด็ก

8. ผู้ใหญ่มีการยอมรับในสิ่งใหม่ ๆ น้อยกว่าเด็ก
9. ผู้ใหญ่ต้องใช้ความพยายามในการแข่งขันกับระบบการศึกษาการศึกษาในช่วงวัยของเขา มากกว่าเด็ก

เขามากกว่าเด็ก

10. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตมากกว่าเด็ก
11. การหวนกลับไปสู่การเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้ใหญ่เป็นไปในลักษณะของความสมัครใจ ซึ่งต่างกับเด็ก

โนว์ลส์ ไค์เสนอแนะหลักการในการสอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้ (Knowles. 1950 : 31-36)

1. ควรให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของสิ่งที่เรียนอย่างแจ่มชัด
2. ผู้เรียนต้องมีความต้องการที่จะเรียน
3. สถานการณ์การเรียนการสอนควรอยู่ในลักษณะที่เป็นกันเองและไม่เคร่งครัดจนเกินไป
4. ความสะดวกต่าง ๆ ควรจัดไว้ให้เหมาะสม
5. ครูควรจะรู้และเข้าใจเนื้อหาที่ตนสอน
6. ผู้เรียนควรจะมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อตนเองในสถานการณ์การเรียนการสอน
7. การเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ควรจะมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ได้ ถ้าจะให้บทเรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนแล้วบทเรียนควรจะได้รับปรับปรุงหรือเลือกสรรให้เหมาะสมกับระดับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน

8. ครูควรมีความกระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาและวิธีการ สอนของตน
9. ผู้เรียนควรมีความสามารถที่จะเรียนด้วยอัตราและวิธีการ เรียนของตนเองได้
10. ผู้เรียนควร ได้รับความก้าวหน้าในการ เรียนของตนเองและควร ได้มีโอกาสรับรู้

สัมฤทธิผลในการ เรียนของตนเองทุกระยะ

11. ครูควรมีโครงการ สอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามโอกาส เพราะจะสามารถช่วยให้ทั้ง ครูสอนและผู้เรียนได้เข้าใจการ เรียนทุกชั้นตอนอย่างแจ่มชัด

สุนทร สุนันทชัย ไก่กล่าวว่ "วิธีสอนผู้ใหญ่ควร เป็วิธีกระตุ้นให้เขาใช้ความคิดนำประสม- การเ้าแลกเปลี่ยนกัน ผิดกติหรือจ้กใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ ครูไม่ควรบ่อน ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นวิธีที่ท้ทำให้ผู้เรียนเป็อหน่ายและขาดความภูมิใจในตนเอง สรุปได้ว่าการ สอนแบบเบ็ดเสร็จ คือ การสอนให้คนคิดเป็น ซึ่งควรจะมีชั้นตอนกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สุนทร สุนันท- ชัย 2518 : 76-81)

1. จะต้องรู้ว่าปัญหาคืออะไร เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์ รายได้ตกต่ำ ผลผลิตไม่พอเพียง การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นนัย
2. จะต้องคิดว่า ปัญหาเกิดจากอะไร เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์เกิดจากอาหารการกินเป็น โรคภัยไข้เจ็บเปียกเปื้อน หรือเกิดจากอากาศไม่บริสุทธิ์ หรือเกิดจากมูลเหตุประการใด และในการ คิดค้นว่าปัญหาเกิดจากอะไร อาจจะทำไ้หลายวิธี เช่น
 - 2.1 โดยการค้นคว้าจากตำราหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งในทั้งการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จมีทางทำได้น้อยมาก เพราะผู้เรียนยังอ่านไม่คล้ยได้
 - 2.2 โดยการนำประสมการเ้ามาแลกเปลี่ยนระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียน ด้วยกัน สำหรับวิธีที่สองนี้มีทางทำได้มากกว่า
 - 2.3 โดยการให้วิทยากร ซึ่งทำได้นาน ๆ ครั้ง
 - 2.4 โดยการใช้โสตทัศนวัสดุ วิธีนี้ก็เช่นกันมีทางทำได้แต่น้อย
3. จะแก้ไขปัญหานั้นอย่างไรจึงจะเหมาะสมและดีที่สุดสำหรับสภาพสังคมและตนเอง ใน ฉะนั้นซึ่งควรแก้ไขปัญหา คนคิดเป็นว่าเป็นที่ผู้้นจะต้องรู้จักสภาพสังคม รู้จักตนเอง และรู้จักวิชาการ

ลักษณะของครูที่นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ชอบ มีดังนี้ (บุทท เศษคำรณ 2518 : 6-7)

1. สอนเร็ว เร่งสอนให้จบหลักสูตรโดยที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ
2. ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน ใช้แต่วิธีบรรยายอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อ
3. ไม่ยอมอธิบาย ชอกรวบรัด ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องนั้นกว้างขวางลึกซึ้ง

เท่าที่ควร

4. พูดเร็ว ฟังไม่ทัน คิดตามไม่ทัน จดบันทึกไม่ได้
5. สอนเกินเวลา ทำให้ผู้เรียนเกิดความกังวลใจที่จะต้องไปเรียนวิชาอื่น หรือเกิดความกังวลกลัวกลับบ้านไม่ทันเพื่อน
6. ไม่เป็นกันเอง เจ้ายศเจ้าอย่าง วางตัวเป็นผู้เผด็จการ
7. ขาดประสบการณ์ในการสอน สอนไม่เข้าใจ ไม่รู้ว่าอะไรสำคัญ
8. คิมสุรามาสอน พูดมากโอ้อวด
9. เจ้าชู้ ทำให้นักศึกษาขาดศรัทธา ถูกดูและนำเอาไปนินทา
10. ชอบสอนนอกเรื่อง ทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทัน เรียนเนื้อหาไม่ละเอียด
11. ขาดความอดทน ใจร้อนโกรธง่าย เอาแต่ใจตนเอง จู้จี้หุนหัน
12. ขาดการสอนบ่อย ๆ ทำให้การเรียนขาดตอน เสียเวลาเรียน
13. มาสอนไม่ตรงตามเวลา ทำให้นักศึกษาคงรอคอย เสียเวลาเรียน ชั้นเรียน

ขาดระเบียบ

14. ปฏิบัติตนไม่สุภาพทั้งทางกายและวาจา มีการพูดประชดประชันดูถูกนักศึกษา
15. ไม่เอาใจใส่ช่วยเหลือนักศึกษา
16. เสียงเบาพูดไม่ได้ยิน อธิบายฟังไม่รู้เรื่อง

รัตนา พุ่มไพศาล ไท่กล่าวสรุปเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนเด็ก (Pedagogy) กับครูสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) ว่ามีความแตกต่างกันทั้งในด้านจิตวิทยาและด้านวิธีสอน (รัตนา พุ่มไพศาล 2521 : 4-7) ดังได้แสดงในตาราง 1

ตาราง ๑ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโรงเรียน (Schools) กับครูสอนผู้ใหญ่ (Teachers)

ด้านจิตวิทยา	วัยเด็ก	วัยผู้ใหญ่	ด้านวิสัยทัศน์	วัยเด็ก	วัยผู้ใหญ่
ความรู้เกี่ยวกับตนเอง	ต้องพึ่งผู้อื่น	เป็นอิสระ	บรรยากาศในการเรียนการสอน	ครูเป็นผู้ออกคำสั่ง	ครูและผู้เรียนมีบทบาทเหมือนกัน เป็นกันเองร่วมกันทำงาน ร่วมกันเรียน ต่างกันมีสิทธิ์ซึ่งกันและกัน
ประสบการณ์	มีน้อย	มีมาก			
ความรู้ความเข้าใจ	ผู้สอนตามความต้องการของสังคม	เป็นผู้กำหนดบทบาทของสังคม			
เวลา	ทำเพื่อเหตุผลทุกเรื่องในอนาคตก	ทำเพื่อผลในปัจจุบัน	การจัดโครงการ	ครูเป็นผู้จัด	ทั้งผู้เรียนและครูร่วมกัน
ลักษณะการเรียนรู้	เน้นเนื้อหา	เน้นวิธีการแก้ปัญหา	การสำรวจความสนใจของผู้เรียน	ครูเป็นผู้ดำเนินการ	ครูและผู้เรียนร่วมกัน
			การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน	ครูเป็นผู้กำหนด	ครูและผู้เรียนร่วมกัน
			กิจกรรมการเรียนรู้	ใช้วิธีอธิบาย	ครูและผู้เรียนร่วมกัน
			การวัดผลและประเมินผล	ครูเป็นผู้ดำเนินการ	ครูและผู้เรียนร่วมกัน
					ค่าเงินการ

เดวิสสัน ได้เสนอแนะบทบาทการสอนของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งแตกต่างไปจากบทบาทการสอนของครูสอนนักเรียนภาคปกติไว้ 3 ประการ (Davieson. 1972 : 233-235)

ประการแรก ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องหาทางสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เป็นอิสระไม่ว่าทั้งทางด้านความคิดและการทำงาน รวมทั้งการ เสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ประการที่สอง ครูมักจะพบว่า จุดมุ่งหมายและความคาดหวังในการสอนของตนนั้นแตกต่างไปจากของนักศึกษา ดังนั้นการเรียนการสอนครูจึงจำเป็นต้องยืดหยุ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา หรือวิธีการ บ่อย ๆ เพื่อให้ นักศึกษาผู้ใหญ่ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่เรียนมากที่สุด

ประการที่สาม นักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียนด้วยความคาดหวังและจุดมุ่งหมายที่ต่างกันทั้งประเภทความรู้และความคิด ในการเลือกวิธีสอนของครูจึงต้องควรคำนึงถึงความคาดหวังของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนและอื่น ๆ

หากครูมิได้คำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ จะทำให้การเรียนการสอนของครูยากขึ้นและทำให้ได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ

ยุทธ เศษคำรณ ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับครูสอนใบโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญดังนี้ (ยุทธ เศษคำรณ 2518 : 10-11)

1. เป็นผู้มีความรู้ลึกซึ้งรอบในงานที่ใคร่รับมอบหมาย เป็นผู้มีความอดทนเสียสละ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ทำงานเต็มความสามารถ
2. เป็นคนตรงต่อเวลา มาทำการสอนตรงตามเวลา เจ็บเรียนตามกำหนดเวลา เป็นผู้มีความจริงใจในการทำงาน ใช้เวลาทั้งหมดให้เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอย่างแท้จริง
3. มีความรู้เรื่องปรัชญา จิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่ สามารถสอนผู้ใหญ่ให้บรรลุคามที่วางไว้
4. มีความเข้าใจในนโยบายการศึกษาผู้ใหญ่ การเข้าใจนโยบายจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

5. มีความประพฤติดี มีศีลธรรม รู้จักวางตนอย่างเหมาะสม ทำให้มักศึกษาเกิดความศรัทธาและยอมรับนับถือ

6. มีความรักและปรารถนาดีต่อศิษย์ ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ศิษย์ด้วยความเต็มใจมองนักศึกษาในแง่ดี ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำเอาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

8. มีความรู้ทั้งความรู้สามัญและความรู้ในสาขาวิชาที่ตนสอน สามารถทำการสอนได้อย่างดี

9. มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองในชั้นเรียน ทำให้ทุกคนเกิดความสบายใจ เรียนด้วยความสนใจ

10. เข้าใจหลักการประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ยอมรับฟังความคิดเห็นของแต่ละคนอย่างใจกว้าง

11. มีอุทิศการรับใช้ประชาชน บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ มุ่งช่วยเหลือให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน

12. เป็นผู้มีความรับผิดชอบ สามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เบื่งกันเอง ไม่เคร่งเครียด เอาริงเองจึงเกินไป ใช้อารมณ์ขันให้เบื่งประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ผู้ที่จะเป็นครูใหญ่หรือครูโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับ 3-4 ใค้ั้นจะต้องผ่านการอบรมก่อน ดังปรากฏในโครงการอบรมครูใหญ่และครูโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับ 3-4 ดังนี้ ในปัจจุบันนี้ใค้มีการขอเปิดโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับ 3-4 เพิ่มขึ้นตามลำดับ ปรากฏว่า ครูใหญ่และครูในโรงเรียนดังกล่าวยังไม่ใค้รับการอบรมใ้เข้าใจวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ จึงปรากฏว่าบางแห่งการดำเนินงานยังไม่ตรงต่อวัตถุประสงค์ ทั้งวิธีการจัดการและเรื่งองการเรียนการสอน กรมสามัญศึกษา ใค้พิจารณาแล้วเห็นสมควรใ้ห้มีการจัดการ อบรมครูใหญ่และครูโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ เพื่อให้เข้าใจวิธีการดำเนินงานและหลักการ เรียนการสอนผู้ใหญใ้ให้ไปนไปตามวัตถุประสงค์

และเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้วางหลักเกณฑ์การ อบรมครูใหญ่และครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามปีระดับ 3-4 ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2518 : 169-170)

1. ครูใหญ่และครูที่จะต้องเข้ารับการอบรมแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

ประเภท ก. ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นครูใหญ่หรือครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามปีระดับ 3-4 อยู่แล้ว นับถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517 และขณะที่เข้ารับการอบรมยังทำหน้าที่ครูใหญ่หรือครูในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ

2. ครูใหญ่ที่ได้รับการแต่งตั้งภายหลังจากวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517 ให้ทำหน้าที่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เปิดสอนอายุสามปีระดับ 3-4 อยู่แล้วก่อนวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517

ประเภท ข. ได้แก่ผู้ที่ประสงค์จะสับกัว เป็นครูใหญ่หรือครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามปีระดับ 3-4 โดยมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นครูใหญ่หรือครูในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุตามระเบียบการจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ของกรมสามัญศึกษา และจะเข้าเป็นครูใหญ่หรือครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายุหลังวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517

บุคคลประเภท ข จะได้รับอนุญาตให้เป็นครูใหญ่หรือครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายุได้ก็ต่อเมื่อได้ผ่านการอบรมตามโครงการนี้แล้ว ยกเว้นบุคคลดังต่อไปนี้ ให้นำอนุญาตเป็นครูโรงเรียนผู้ใหญ่อายุได้ คือ

1. ผู้ผ่านการอบรมและได้รับประกาศนียบัตร การศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งจัดภายใต้การอำนวยการ ของกรมสามัญศึกษา

2. ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตสอนแทนครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ระหว่างภาคการศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่งมาจากครูประจำชั้นหรือประจำวิชานั้น ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งจนไม่สามารถที่จะทำการสอนให้หมดเวลาในภาคเรียนนั้น ๆ ได้

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าวจะต้องเข้ารับการอบรมตามโครงการนี้ ในเมื่อมีการเปิดอบรมในรุ่นต่อไป

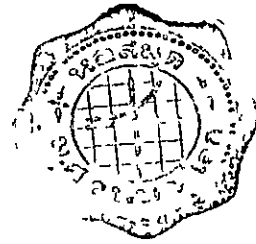
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สวัสดี ทีชื่น ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทการสอนของครูสอนนักเรียนภาคปกติและนักศึกษาอายุใหญ่ในเขตภาคเหนือ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาจำนวนกลุ่มละ 120 คน ปรากฏผลดังนี้

1. ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทการสอนของครูสอนนักเรียนภาคปกติและที่สอนนักศึกษาอายุใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มครูสอน ในความคาดหวังเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทการสอนของครูสอนนักศึกษาอายุใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มผู้บริหารให้ความคาดหวังเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทการสอนของครูสอนนักศึกษาอายุใหญ่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. กลุ่มครูสอนและกลุ่มผู้บริหารให้ความคาดหวังเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทการสอนของครูสอนนักศึกษาอายุใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สวัสดี ทีชื่น 2523 : 143-146)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยการศึกษาอายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปีการศึกษา 2518 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 11-32) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพโรงเรียน โรงเรียนอายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยอาคารของโรงเรียนประชาบาล และอาศัยบ้านของคนในหมู่บ้านเป็นที่สอน โรงเรียนส่วนมากอยู่ไม่ไกลจากตัวอำเภอมากนัก และสภาพถนนหนทางนับว่าสะดวกพอสมควร
2. นักศึกษาอายุใหญ่แต่ละห้องเรียนมีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 22 คน นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ไม่ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนผู้ที่เคยเรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 และมีพอ ๆ กับผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนเลย
3. ครูสอนร้อยละ 97 เป็นครูชาย มีอายุตั้งแต่ 21-56 ปี เฉลี่ยแล้วครูสอนการศึกษาอายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีอายุประมาณ 35-36 ปี ประสบการณ์ของครูสอนการศึกษาอายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

16 กันยายน 2526

มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วโดยเฉลี่ยประมาณ 14 ปี และร้อยละ 94 ของครูผู้สอนมีวุฒิทาง
ครู ในจำพวกที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 55 ป.ป. หรือเทียบเท่าร้อยละ 26
ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ป. ร้อยละ 10 นอกนั้นมีวุฒิระดับปริญญาตรีกับวุฒิมัธยมศึกษาครูมีจำนวนเท่า ๆ กัน

4. ผลการทดสอบการอ่านเอาใจ เข้าใจได้ และคิดเลขเป็น

4.1 นักศึกษามัธยมศึกษาที่อยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน พบว่า นักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จะได้คะแนนสูงกว่าภาคอื่นทั้งสองวิชา

4.2 นักศึกษาชายได้คะแนนในการอ่าน เขียนและคิดเลขสูงกว่านักศึกษาหญิง

4.3 นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน ได้คะแนนภาษาไทยต่างกัน กลุ่มอายุน้อยจะมีแนวโน้มจะได้คะแนนสูงในวิชาภาษาไทย ส่วนวิชาเลขคณิตใบแตกต่างกัน

4.4 นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนเคยได้คะแนนในการอ่าน เขียน และคิดเลขน้อยกว่ากลุ่มที่เคยเรียนมาแล้ว กลุ่มที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนดีทั้งสองวิชา

4.5 นักศึกษาที่อยู่ในหมู่บ้านซึ่งมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ได้คะแนนในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ส่วนการคิดเลขไม่พบความแตกต่าง

4.6 นักศึกษาที่ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนภาษาไทย และเลขคณิตมากกว่ากลุ่มที่สอนโดยครูที่มีประสบการณ์ น้อย

ประเสริฐ ขางษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการบริหาร งานของครูใหญ่ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ประเสริฐ ขางษ์ 2524 : 84)
พบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาในการบริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

วิรัตน์ ศิริบุรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 (วิรัตน์ ศิริสมบุรณ 2518 : 54) พบว่าครูใหญ่ที่มี
ประสบการณ์ต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

นิยม ศรีวิเศษ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด
ตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9 (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 48-51) พบว่าครูผู้มีประสบการณ์มาก/
กับครูผู้มีประสบการณ์น้อยมีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และครู
ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลกับครูผู้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่อยู่นอกเขต
สุขาภิบาล มีความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มนตรี เทพสิทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ขอบเขตการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการ
บริหารงานบุคคลของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(มนตรี เทพสิทธิ์ 2524 : 62) พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาล
นอกเขตสุขาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุจินต์ กันเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะ บทบาทและงานของศึกษานิเทศก์ ตาม
ทฤษฎีของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา (สุจินต์ กันเจริญ 2524 : 60)
พบว่าครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตโรงเรียนต่างก็มีทฤษฎีต่อคุณลักษณะบทบาทและงานของ
ศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และครูในโรงเรียนที่อยู่ในเขตที่ตั้งโรงเรียน
ต่างกัน มีทฤษฎีต่องานของศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุดม นวลดี ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของครูผู้ปกครองการดำเนินงานด้าน
การส่งเสริมครูประจำการของผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
(อุดม นวลดี 2524 : 103) พบว่า ครูที่สอนอยู่ในห้องที่กันดาร นอกเขตเทศบาลหรือเขต
สุขาภิบาล แต่ไม่ได้รับเบี้ยกันดาร กับครูที่สอนอยู่ในเขตสุขาภิบาลหรือเทศบาล มีความต้องการใน
ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาธิต์ ช่วยจันทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง มโนทัศน์เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีและการปรับตัว
ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ในเขตการศึกษาที่ 3 (สาธิต์ ช่วยจันทร์ 2525 : 54) พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีมโนทัศน์เกี่ยวกับการ
การเป็นพลเมืองดี การปรับตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายและหญิงไม่โน้มน้าวเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีและการปรับตัว
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิริสัทธน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522 (กิริสัทธน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 68) พบว่านักศึกษ
ชายและหญิง มีความต้องการในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมใจ หินพงษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาค้นคว้า และความต้องการของนักศึกษาชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงที่อยู่ในวิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค (สมใจ หินพงษ์
2512 : 49) พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อปัญหาค้นคว้า ๆ ส่วนปัญหาการเรียน ปัญหาสังคม ปัญหา
บุคลิกภาพ ปัญหาครอบครัว ของนักศึกษาระดับสูงและนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ประจวบ ตอตระกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทด้านการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับ
ชุมชนของครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกองการบริหารจังหวัดอ่างทอง ตามทรรศนะของครู ประชาชน
(ประจวบ ตอตระกุล 2519 : 47) พบว่า ครูชายและหญิง มีความคาดหวังในเรื่องบทบาทการ
บริหารในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึง บทบาทในด้านการสอนของครูผู้สอนนักศึกษา
ผู้ใหญ่จะต้องแตกต่างกันไปจากครูผู้สอนนักเรียนในระบบโรงเรียน แต่บทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่จะมีเพียง
บทบาทด้านการสอนเพียงอย่างเดียว จะต้องไม่มีบทบาทอื่น ๆ อีกหลายบทบาทที่ครูผู้สอนจะต้องแสดง
ออกฉะนั้นผู้วิจัยจึงรวบรวมบทบาทของครูผู้สอนนักศึกษายุใหญ่เท่าที่เห็นว่ามีสำคัญมาก 5 ด้าน
ดังนี้คือ

1. บทบาทด้านการสอน
2. บทบาทด้านการปกครอง
3. บทบาทด้านบริการ อบรม แนะนำ
4. บทบาทด้านคุณธรรมและความประพฤติ
5. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์

และบุรีรัมย์ศึกษาบทบาทด้านต่าง ๆ ทั้งกล่าว และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามกลุ่ม
ตัวอย่างต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนกำหนดวิธีทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8

กลุ่มตัวอย่าง ✓

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่หรือรักษาการแทนครูใหญ่ ครูสอนที่ทำการสอน และนักศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524 จำนวนทั้งสิ้น 911 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อจำนวน 65 คน ครูสอนจำนวน 378 คน และนักศึกษากจำนวน 468 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกโดยวิธีสุ่มแบบหลายชั้น (Multi-stage Random Sampling)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานผู้ใหญ่ ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งมี 8 จังหวัดคือ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนใหญ่ที่อยู่ในเขตการศึกษา 8 คอกเป็น
 - 1.1 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง จำนวน 32 โรง
 - 1.2 โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง จำนวน 86 โรง
 2. ใ้ผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองทั้ง 32 โรง เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 3. สุ่มครูสอนจากโรงเรียนในเมือง ทั้ง 32 โรงมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงละ 7 คน
 4. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองทั้ง 32 โรง มาโรงละ 1 ห้อง แล้วสุ่มนักศึกษามาเป็นกลุ่มตัวอย่างห้องละ 8 คน
 5. สุ่มโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมืองมา 40 โรง และใ้ผู้บริหารในโรงเรียนที่สุ่มได้ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
 6. สุ่มครูสอนโรงเรียนนอกเมืองจากโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 5 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงละ 6 คน
 7. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 5 มาโรงละ 1 ห้อง แล้วสุ่มนักศึกษา มาเป็นกลุ่มตัวอย่างห้องละ 7 คน
- จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1072 ฉบับ แต่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบตามจำนวนที่ส่งไปและหลังจากทำการคัดเลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกแล้วปรากฏว่าได้จำนวนแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 911 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพของบุคคลตัวอย่าง

สถานภาพของกลุ่ม ตัวอย่าง	ประสบการณ์			เขตที่ตั้งของโรงเรียน			เพศ		
	มาก	น้อย	รวม	ใน เมือง	นอก เมือง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ผู้บริหาร	35	30	65	27	38	65	-	-	-
ครูสอน	166	212	378	167	211	378	-	-	-
นักศึกษา	-	-	-	200	268	468	250	218	468
รวม	201	242	443	394	517	911	250	218	468

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้าน มีอยู่ 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) และแบบเกมคำเพื่อสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ หรือเติมคำลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษายุี่ใหญ่ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาคนคว้าเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษายุี่ใหญ่จากผลการวิจัย หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. ร่างข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้าน การสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 23, 14, 11, 11, และ 10 ข้อตามลำดับ

3. นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมโดยทั่วไปของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงในแง่ครอบคลุมเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณา

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ วัฒนะ ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผน และพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนพงษ์ งามเกษม หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยและวรรณคดีตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

4.3 อาจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและวิจัย วัฒนธรรมพื้นบ้านหัวเมืองฝ่ายเหนือ และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและวรรณคดีตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

4.4 อาจารย์ประพันธ์ คุณามุกต์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประจำภาคเหนือ

4.5 อาจารย์เพ็ญสุข หวังแก้ว หัวหน้าฝ่ายแผนงานและวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ

4.6 อาจารย์ ดร.สวัสดิ์ ศีชี้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ

4.7 อาจารย์กฤตกร กล่อมจิต เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงาน และวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

6. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 69 ข้อ ไปทดสอบกับผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน หลังจากการตรวจให้คะแนนแล้ว นำร้อยละ 25 ของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test) นำข้อที่ค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามปรากฏว่าได้แบบสอบถามจำนวน 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม 18 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 6, 11, 17, 21, 23, 27, 30, 31, 36, 37, 42, 43, 48, 49, 53, 56 และ 58

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการปกครอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 13 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 9, 14, 19, 25, 29, 34, 40, 46, 51, 55, 57 และ 59

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ประกอบด้วยข้อคำถาม 11 ข้อ ได้แก่ข้อ 3, 8, 13, 18, 24, 28, 33, 39, 45, 50 และ 54

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ได้แก่ข้อ 5, 10, 15, 20, 26, 35, 41, 47, 52 และ 60

5. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 7, 12, 16, 23, 32, 38, และ 44

เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้คะแนน 4, 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ในแต่ละข้อมีคำตอบให้ท่านเลือก 5 ตัวเลือก ก่อนตอบโปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่วไป เป็นอย่างไร จากนั้นโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐ ใ้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน.....		✓			

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวและรับรองการทำปฏิญาณพันธจากประธานผู้ควบคุมปฏิญาณพันธและจากศูนย์การศึกษาบานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. แยกแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ส่งทางไปรษณีย์โดยเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับสอดซองที่เจ้าหน้าที่ประธานผู้ควบคุมปฏิญาณพันธไปด้วย เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืน ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยนำไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 1,๐72 ฉบับ

3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่วัยช่วยส่งแบบสอบถามที่กรอก
เสร็จคืนแก่ผู้วิจัยภายใน 7 วัน

4. ผู้วิจัยกำหนดเวลาที่ใช้ในการส่งแบบสอบถามไป-กลับ ใช้เวลา 25 วัน เมื่อ
ครบกำหนดแล้วผู้วิจัยได้รวบรวมและตรวจนับแบบสอบถามและคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่กรอก
อย่างครบถ้วน

5. เนื่องจากผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนไปเพียงพอต่อการวิจัย ผู้วิจัยจึงส่งแบบ
สอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมืออีกครั้งหนึ่ง และขอให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อขอ
ความร่วมมืออีกครั้งหนึ่ง และขอให้กลุ่มตัวอย่างส่งคืนแก่ผู้วิจัยภายใน 7 วัน

เมื่อครบกำหนดแล้วผู้วิจัยได้รวบรวม ตรวจนับและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่ตอบ
อย่างสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับปีความ
สมบูรณ์รวมจำนวน 911 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.98 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้ง 911 ฉบับมาตรวจให้คะแนน
ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือตอบ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้คะแนน 4,
3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

2. ผู้วิจัยรวมคะแนนในแบบสอบถามเป็นรายค่าน คือ คำนการสอนจำนวน 18 ข้อ
ค่านการปกครองจำนวน 13 ข้อ ค่านบริการอบรมและแนะแนวจำนวน 11 ข้อ ค่านคุณธรรม
และความประพฤติจำนวน 10 ข้อ และค่านมนุษยสัมพันธ์จำนวน 8 ข้อ

3. คำนรวมคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละค่าน เพื่อประเมินทัศนคติของค่านของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่วัย ตามเกณฑ์ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงเกณฑ์ประเมินทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของ
ครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่

บทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่	น้อย	ปานกลาง	มาก
ด้านกรรสอน	00.00-24.00	24.01-48.00	48.01-72.00
ด้านการปกครอง	00.00-17.33	17.34-34.67	34.68-52.00
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	00.00-14.67	14.68-29.33	29.34-44.00
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	00.00-13.33	13.34-26.67	26.68-40.00
ด้านมนุษยสัมพันธ์	00.00-10.67	10.68-21.33	21.34-32.00

4. คำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อหาการกระจายของคะแนนในแต่ละด้าน

5. ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
ตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ถ้ามีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบ ที (t-test) แบบกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นอิสระ

5.2 ถ้ามีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบ เอฟ (F-test)
และถ้าการทดสอบ เอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่าง
รายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffé (S-Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(นิคม ตั้งคะพิภพ 2523 : 75)

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร} \quad s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(ลวน สายยศและอังคณา สายยศ
 2522 : 99)

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายชั เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามใช้ การทดสอบ ที (t-test)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

$$df = N_H + N_L - 2$$

(สุบรรณ พันธุ์วิภาส และชัยวัฒน์
 ปัญจพงษ์ 2522 : 182)

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ ที (t-distribution)
	\bar{X}_H, \bar{X}_L	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
	S_H^2, S_L^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ
	N_H, N_L	แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ถ้ามีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบ ที (t-test)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$$df = N_1 + N_2 - 2 \quad (\text{ดูน สายยศและกิ่งกนา สายยศ} \\ 2522 : 215)$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ ที (t-distribution)
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	N_1, N_2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4. ถ้ามีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มใช้การทดสอบเอฟ (F-test)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

(ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ

2522 : 254-260/1)

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจง
แบบเคฟ (F-distribution)

MS_B แทน Mean Squares ระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน Mean Squares ภายในกลุ่ม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (B)	B-1	$\sum_{j=1}^b T_j^2/n_j - T^2/N$	$\frac{SS_B}{df_B}$	$\frac{MS_B}{MS_W}$
ภายในกลุ่ม (W)	N-B	$\sum_{j=1}^b n_j X_j^2 - \sum_{j=1}^b T_j^2/n_j$	$\frac{SS_W}{df_W}$	
รวม (T)	N-1	$\sum_{j=1}^{bn_j} X_j^2 - T^2/N$	$\frac{SS_T}{df_T}$	

5. ถ้าทำการทดสอบแบบเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé (S-Method) โดยค่าเน้ผลการตามลำดับชั้นดังนี้ (ฉุฎุฎงษั เจริฎุฎพิษั 2522 : 27-28)

5.1 กำหนดค่าของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

5.2 คำนวณค่าค่าประมาณของความแปรปรวนของ $\hat{\mu}$ คือ $\hat{\sigma}_p^2$

$$\text{จากสูตร } \hat{\sigma}_p^2 = MS_W \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)$$

เมื่อ MS_W แทน ค่า Mean Squares ภายในกลุ่ม
 N_1, N_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำค่าเฉลี่ยมา
 เปรียบเทียบกับ

5.3 คำนวณค่า $\hat{\mu}$ โดยการนารากที่ 2 ของ $\hat{\sigma}_p^2$

5.4 คำนวณค่า $\hat{\mu}_1, \hat{\mu}_2$

5.5 นำค่าสัมบูรณ์ (Absolute Value) ของ $\hat{\mu}_1, \hat{\mu}_2$ มาเปรียบเทียบ

กับค่าที่คำนวณได้จาก $\sqrt{(j-1) F_{j-1, N-j}}$

เมื่อ J แทน จำนวนกลุ่มแยกตามตัวแปรอิสระทั้งหมด
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 α แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ถ้า $|\hat{\mu}_1 - \hat{\mu}_2|$ มีค่ามากกว่า $\sqrt{(j-1) F_{j-1, N-j}}$ ซึ่งแสดงว่า
 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ α

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน กาลสติกที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
- F แทน กาลสติกที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
- SS แทน Sum of Squares
- MS แทน Mean Squares
- $\hat{\mu}$ แทน ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่าง
- $\hat{\sigma}^2$ แทน ค่ารากที่ 2 ของค่าคาดประมาณของความแปรปรวนของ
- df แทน ระดับของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. คำนวณคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่ตามธรรมชาติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาในเขตการศึกษา 8 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

๑) ผลของ... (มี... หรือ...)

๒) ... (มี... หรือ...)

๓) ... (มี... หรือ...)

13. เปรียบเทียบพระศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในเมืองกับผู้บริหาร โรงเรียนนอกเมือง ที่ครอบคลุมของครูสอนนักศึกษาใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ

14. เปรียบเทียบพระศนะของครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อย ที่ครอบคลุมของครูสอนนักศึกษาใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ

15. เปรียบเทียบพระศนะของครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมือง ที่ครอบคลุมของครูสอนนักศึกษาใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ

16. เปรียบเทียบพระศนะของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีครอบคลุมของครูสอน นักศึกษาใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ

17. เปรียบเทียบพระศนะของนักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมือง ที่ครอบคลุมของครูสอนนักศึกษาใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาใหญ่ตามพระศนะของ ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาในด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของทัศนคติของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่วัยครูสอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่
การสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความ
ประพฤดี และค่านิยมสัมพันธ

บทบาทของครูสอน นักศึกษายุ่งใหญ่	ผู้บริหาร			ครูสอน			นักศึกษา		
	\bar{X}	S	ระดับ ของ ทัศนคติ	\bar{X}	S	ระดับ ของ ทัศนคติ	\bar{X}	S	ระดับ ของ ทัศนคติ
ด้านการสอน	50.71	7.32	มาก	52.24	7.97	มาก	49.65	10.15	มาก
ด้านการปกครอง	39.12	6.05	มาก	38.95	5.91	มาก	37.73	7.57	มาก
ด้านบริการ อบรมและ แนะแนว	32.48	5.42	มาก	32.59	4.89	ปานกลาง	23.22	5.14	ปานกลาง
ด้านคุณธรรมและความ ประพฤดี	31.88	4.23	มาก	31.23	4.61	มาก	21.71	4.05	ปานกลาง
ค่านิยมสัมพันธ	23.14	4.25	มาก	23.25	3.70	มาก	17.48	3.71	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทของครู
สอน นักศึกษายุ่งใหญ่ในค่านิต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านบริการ อบรมและแนะแนว
ด้านคุณธรรมและความประพฤดีและค่านิยมสัมพันธที่นักศึกษามีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่คานการสอน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่คานการสอน

แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1407.45	703.73	8.19**
ภายในกลุ่ม	908	77935.59	85.89	
รวม	910	79393.04	87.25	

$$F(.01 : 2, 908) = 4.62$$

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา มีทักษะบทบาทของครูสอน
นักศึกษายุ่งใหญ่คานการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุสงฆ์ ครู-สอนและนักศึกษาที่มีคุณสมบัติของครูสอนนักศึกษานักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในการสอน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุสงฆ์ ครูสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในการสอน

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{d}	s_d	\bar{d}/s_d
ครูสอน - ครูสอน	-1.54	1.24	1.24
ครูสอน - นักศึกษา	1.06	1.25	0.86
นักศึกษานักศึกษานักศึกษา	2.59	0.64	4.05**

$$\sqrt{2F(.05 : 2, 908)} = 2.45$$

$$\sqrt{2F(.01 : 2, 908)} = 3.04$$

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูสอนกับนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูสอนกับครูสอนและครูสอนกับนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระภิกษุของผู้นับถือศาสนา ครุสสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่มีค่านิยมการปกครอง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการทดสอบไยสำคัญทางสถิติของพระภิกษุของผู้นับถือศาสนา ครุสสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่มีค่านิยมการปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	355.22	177.61	3.82*
ภายในกลุ่ม	908	42264.95	46.55	
รวม	910	42620.17	46.84	

- $F(.05 : 2, 908) = 3.00$
- $F(.01 : 2, 908) = 4.62$

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้นับถือศาสนา ครุสสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่มีค่านิยมการปกครอง แตกต่างกันอย่างมีัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรัพย์สินของผู้บริหาร ครูสอน และนักศึกษาที่มีคอบบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่คานการปกครอง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรัพย์สินของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีคอบบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่คานการปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง	$\hat{\mu}$	$\hat{\sigma}^2$	$\hat{\mu}/\hat{\sigma}^2$
ผู้บริหาร - ครูสอน	.18	.92	.20
ผู้บริหาร - นักศึกษา	1.40	.90	1.56
ครูสอน - นักศึกษา	1.22	.47	2.60 *

$$\sqrt{2F(.05 : 2, 908)} = 2.45$$

$$\sqrt{2F(.01 : 2, 908)} = 3.04$$

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูสอนกับนักศึกษามีทรัพย์สินคอบบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่คานการปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารกับครูสอนและผู้บริหารกับนักศึกษามีทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา อบรมและแนะแนว ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการทดสอบไบนารีสำคัญทางสถิติของทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา อบรมและแนะแนว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	20035.27	10017.64	359.96**
ภายในกลุ่ม	908	25266.06	27.83	
รวม	910	45301.33	49.78	

$$F(.01, 2, 908) = 4.62$$

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา อบรมและแนะแนว มีทักษะที่บทบาทของครูสอน นักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา อบรมและแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุสงฆ์และสามเณร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ด้านวิชาการอบรมและแนะแนว ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุสงฆ์และสามเณร ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ด้านวิชาการ อบรมและแนะแนว

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	S^2	n
พระภิกษุสงฆ์ - ครูสอน	.09	.71	.13
พระภิกษุสงฆ์ - นักศึกษา	9.26	.70	13.23 **
สามเณร - นักศึกษา	9.17	.37	24.78 **

$$\sqrt{2F(.05 \quad 2, 908)} = 2.45$$

$$\sqrt{2F(.01 \quad 2, 908)} = 3.04$$

จากตาราง 10 แสดงว่า พระภิกษุสงฆ์กับนักศึกษายุ่งใหญ่ และครูสอนกับนักศึกษายุ่งใหญ่มีพระภิกษุสงฆ์และสามเณรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพระภิกษุสงฆ์กับครูสอนมีพระภิกษุสงฆ์และสามเณรแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพระคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีต่อบทบาทของครู สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของพระคณะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีต่อบทบาทของครู สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	21036.91	10518.45	567.95 **
ภายในกลุ่ม	908	16815.08	18.52	
รวม	910	37851.99	41.60	

$$F(.01 : 2, 908) = 4.62$$

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีพระคณะต่อบทบาทของครูสอน
นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรัพย์สินของผู้บริหาร ครูสอน และนักศึกษาที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรัพย์สินของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

กลุ่มตัวอย่าง	$\hat{\psi}$	$\hat{c}\hat{\psi}$	$\hat{\psi}/\hat{c}\hat{\psi}$
ผู้บริหาร - ครูสอน	-0.65	.58	.76
ผู้บริหาร - นักศึกษา	10.16	.57	17.82**
ครูสอน - นักศึกษา	9.51	.30	31.70**

$$\sqrt{2F(.05 : 2, 908)} = 2.45$$

$$\sqrt{2F(.01 : 2, 908)} = 3.04$$

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารกับนักศึกษา และครูสอนกับนักศึกษา มีทรัพย์สินที่บทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารกับครูสอนมีทรัพย์สินที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ คำนวณแบบสัมพัทธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบไบนารีสำคัญทางสถิติของทฤษฎีของทฤษฎีของครูสอนและนักศึกษา ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ คำนวณแบบสัมพัทธ์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7534.70	3767.35	268.90**
ภายในกลุ่ม	908	12724.62	14.01	
รวม	910	20259.40	343.77	

$$F(.01 : 2, 908) = 4.62$$

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีบทบาทของครูสอน นักศึกษายุ่งใหญ่ คำนวณแบบสัมพัทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

11. ผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุคณะของผู้นบริหาร
ครูสอนและนักศึกษาที่มีคอบหมายของครูสอนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา
ปรากฏผลดังแสดงใน
ตาราง 14

ตาราง 14 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของพระภิกษุคณะของผู้นบริหาร ครูสอนและนักศึกษา
ที่มีคอบหมายของครูสอนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	$\hat{\varphi}$	$\hat{\sigma}_{\varphi}$	$\hat{\varphi}/\hat{\sigma}_{\varphi}$
ผู้นบริหาร - ครูสอน	-.11	.50	.22
ผู้นบริหาร - นักศึกษา	5.66	.50	11.32 **
ครูสอน - นักศึกษา	5.77	.26	22.19 **

$$\sqrt{2F(.05 : 2, 908)} = 2.45$$

$$\sqrt{2F(.01 : 2, 908)} = 3.04$$

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้นบริหารกับนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษา มีพระภิกษุคอบหมาย
ของครูสอนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน
ผู้นบริหาร กับครูสอนมีพระภิกษุคอบหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

12. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ์ ปรากฏดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและค่านิยมสัมพันธ์

บทบาทของครูสอนนักศึกษามหาวิทยาลัย	ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก (N = 35)		ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย (N = 30)		t
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	
ด้านการสอน	49.31	9.95	53.33	7.97	-1.81
ด้านการปกครอง	38.11	4.61	40.17	7.18	-1.35
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	32.51	7.67	33.43	4.72	- .59
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	31.69	4.06	32.23	4.67	- .50
ค่านิยมสัมพันธ์	21.58	5.70	24.77	4.07	-2.62 *

$$t (.05 : 63) = 2.00$$

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีพฤติกรรมคอบทบาทของครูสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยค่านิยมสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว และด้านคุณธรรมและความ

ประพจน์ มีทรรณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทรรณะของผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพสังคมดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรรณะของผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพ

บทบาทของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่	ผู้บริหารโรงเรียน ในเมือง (N = 27)		ผู้บริหารโรงเรียนนอก เมือง (N = 38)		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
ด้านการสอน	53.56	7.14	49.47	10.24	1.89
ด้านการปกครอง	40.52	4.60	38.01	6.65	1.80
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	35.15	6.43	31.39	6.07	2.38*
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	32.63	3.28	31.53	4.96	1.08
ค่านิยมสัมพันธภาพ	24.04	3.65	22.58	4.56	1.43

.t (.05 : 63) = 2.00

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองมี
 ทรรศนะต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านบริการอบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้าน
 มนุษยสัมพันธ์มีทรรศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

14. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทรรศนะของครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครู
 สอนที่มีประสบการณ์น้อยที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้าน
 บริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและด้านมนุษยสัมพันธ์ปรากฏผลดังแสดง
 ในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทรรศนะของครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครู
 สอนที่มีประสบการณ์น้อยที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการ
 ปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้าน
 มนุษยสัมพันธ์

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	ครูสอนที่มีประสบการณ์ มาก (N = 166)		ครูสอนที่มีประสบการณ์ น้อย (N = 212)		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
ด้านการสอน	51.92	8.26	52.55	7.67	- .77
ด้านการปกครอง	38.87	6.04	38.99	5.90	- .19
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	31.83	4.83	32.86	4.91	-2.05*
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	30.75	4.71	31.61	4.49	-1.71
ด้านมนุษยสัมพันธ์	22.66	3.87	23.70	3.49	-2.71**

$$t (.05 : 376) = 1.96$$

$$t (.01 \cdot 376) = 2.58$$

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ค่าบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่านมนุษย์สัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่านการสอน ค่านการปกครองและค่านคุณธรรมและความประพฤติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

15. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนโรงเรียนในเมือง กับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ค่านการสอน ค่านการปกครอง ค่านบริการ อบรมและแนะแนว ค่านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านมนุษย์สัมพันธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทัศนคติของครูสอนโรงเรียนในเมือง กับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ค่านการสอน ค่านการปกครอง ค่านบริการ อบรมและแนะแนว ค่านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านมนุษย์สัมพันธ์

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	ครูสอนโรงเรียนในเมือง (N = 167)		ครูสอนโรงเรียนนอกเมือง (N = 211)		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ค่านการสอน	52.89	8.27	51.69	7.70	1.41
ค่านการปกครอง	39.24	6.13	38.71	5.79	-.86
ค่านบริการ อบรมและแนะแนว	32.42	5.03	32.44	4.79	-.04
ค่านคุณธรรมและความประพฤติ	30.99	4.98	31.42	4.47	-1.39
ค่านมนุษย์สัมพันธ์	23.07	3.69	23.31	3.73	-.63

$$t (.05 : 376) = 1.96$$

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองมีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในแง่และด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

16. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของทัศนคติของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพ

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	นักศึกษาชาย (N = 250)		นักศึกษาหญิง (N = 218)		t
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	
ด้านการสอน	49.81	10.45	49.49	9.65	.35
ด้านการปกครอง	38.12	7.85	37.35	7.18	1.10
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	23.28	4.67	22.86	4.47	.98
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	21.79	3.82	21.72	4.32	.20
ค่านิยมสัมพันธภาพ	17.55	3.84	17.42	3.55	.38

$$t_{(.05 : 466)} = 1.96$$

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่แต่ละคณาแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

17. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับ นักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏผลดัง แสดงในตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการทดสอบไบนารีสำคัญทางสถิติของทัศนคติของนักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับ นักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้าน การปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้าน มนุษยสัมพันธ์

บทบาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่	นักศึกษาโรงเรียนในเมือง (N = 200)		นักศึกษาโรงเรียนนอกเมือง (N = 268)		t
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	
ด้านการสอน	49.01	10.79	49.94	9.84	-.96
ด้านการปกครอง	37.48	7.88	37.66	7.34	-.53
ด้านบริการ อบรมและแนะแนว	23.05	5.10	23.14	4.38	-.31
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	21.82	4.32	21.65	3.85	.45
ด้านมนุษยสัมพันธ์	17.71	3.96	17.30	3.95	1.11

$$t (.05 : 466) = 1.96$$

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมือง
มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักเรียนผู้ใหญ่ในแต่ละคำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามพรศนะของผู้นบริหารโรงเรียน-
ผู้ใหญ่ ครูสอน และนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ตามพรศนะของผู้นบริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่ ครูสอนและนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้นบริหาร ครูสอนและนักศึกษานักศึกษา
ผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2524 จำนวน 65 คน , 378 คน และ 468 คน
ตามลำดับ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 911 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษา
ผู้ใหญ่ทั้ง 5 ด้าน มีอยู่ 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) และแบบเติมคำเพื่อสอบถาม
รายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานผู้ควบคุมปริญญาโท และผู้อำนวยการ-
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประจำภาคเหนือ เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามจากกลุ่ม
ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งสอดซองปิดผนึก
และจำหน่ายถึงประธานผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัย
และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยนำไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น
911 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.98 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่ีความสมบูรณ์ทั้ง 911 ฉบับมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
ที่กำหนด คือตอบมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใ้คะแนน 4,3,2,1 และ 0 ตาม
ลำดับ
2. ผู้วิจัยรวมคะแนนในแบบสอบถามเป็นรายด้านคือ ด้านการสอนจำนวน 13 ข้อ ด้าน
การปกครองจำนวน 13 ข้อ ด้านบริการ ออมรมและแนะแนว จำนวน 11 ข้อ ด้านคุณธรรมและความ
ประพฤติจำนวน 10 ข้อ และด้านมนุษยสัมพันธ์จำนวน 8 ข้อ
3. คำนวณคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละด้าน เพื่อประเมินผลกระทบต่อคุณภาพของครูสอน
นักศึกษาผู้ใหญ่ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. คำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อหาการกระจายของคะแนนในแต่ละด้าน
5. ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตาม
ตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้
 - 5.1 ถ้ามีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้การทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็น
อิสระกัน
 - 5.2 ถ้ามีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มใช้การทดสอบเอฟ (F-test) และถ้าการ
ทดสอบเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ
Scheffe (S-Method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามทฤษฎีของบุรุษวิกรม และนักศึกษาคำให้การสอน คำให้การปกครอง คำเข้บริการ อบรมและแนะแนว คำคุณธรรมและความประพฤติและคำเมษยสัมพันธ์ พบว่า บุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษามีทฤษฎีที่ตอบบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นคำเข้บริการ อบรมและแนะแนว คำคุณธรรมและความประพฤติและคำเมษยสัมพันธ์ที่นักศึกษามีทฤษฎีอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบทฤษฎีของบุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การสอน พบว่า บุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษามีทฤษฎีที่ตอบบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทฤษฎีของบุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การสอน พบว่า ครูสอนกับนักศึกษามีทฤษฎีที่ตอบบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบุรุษวิกรม กับครูสอน และบุรุษวิกรม กับนักศึกษามีทฤษฎีที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การเปรียบเทียบทฤษฎีของบุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การปกครอง พบว่า บุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษามีทฤษฎีที่ตอบบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทฤษฎีของบุรุษวิกรม ครูสอนและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การปกครอง พบว่า ครูสอนกับนักศึกษามีทฤษฎีที่ตอบบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คำให้การปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุรุษวิกรม กับครูสอน และบุรุษวิกรม กับนักศึกษามีทฤษฎีที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

16. การเปรียบเทียบทรรณะของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษามีทรรณะต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

17. การเปรียบเทียบทรรณะของนักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพว่า นักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองมีทรรณะต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

๖) การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษามุมมองของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ค่านิยมสัมพันธภาพว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทรรณะต่อบทบาทด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธภาพที่นักศึกษามีทรรณะอยู่ในระดับปานกลาง

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทรรณะต่อบทบาทของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอนและด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าครูที่สอน นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ซึ่งได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในด้านการสอน จิตวิทยาการปรึกษา การวัดผล และประเมินผล จึงทำให้การดำเนินการสอนเป็นไปด้วยดี และเนื่องจากครูสอนมีความรู้และเข้าใจในจิตวิทยาการศึกษา จึงทำให้การปกครองเป็นไปด้วยดี ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทรรณะต่อบทบาทด้านการสอนและด้านการปกครองสอดคล้องกับที่นักศึกษามีทรรณะอยู่ในระดับมาก

การที่ผู้บริหารและครูสอนมีทัศนคติที่ตอบพาทคำบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรม และความประพฤติและค่านิยมที่สัมพันธ์กันในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีทัศนคติที่ตอบพาททั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนผู้ใหญ่มาก่อนมากอยู่นอกเมือง เป็นโรงเรียน ประถมศึกษาที่ที่ขนาดเล็ก ขาดแคลนเงินงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มี ครูแนะแนวที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะ โรงเรียนไม่เห็นความจำเป็นของบริการแนะแนว เพราะ เมื่อนักเรียนจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว ก็จะไปเรียนต่อระดับ มัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกันไป ดังนั้นโรงเรียนผู้ใหญ่มาก่อนจึงขาดบริการ ในด้านนี้ และเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนนักเรียนผู้ใหญ่มักกระทำในเวลาเย็นหรือกลางคืน ซึ่งมี เวลาจำกัด หลังจากการเรียนการสอนจบลง ทั้งครูสอนและนักศึกษาก็แยกย้ายกันกลับบ้าน ไม่ค่อยได้พบปะสังสรรค์กัน และไม่ใกล้ชิดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างครูสอนกับนักเรียนร่วมกัน เป็นเหตุให้ ขาดความสัมพันธ์กัน ส่วนผู้บริหารและครูสอนเองก็มีอาชีพเดียวกัน และมีความสนิทสนมใกล้ชิดสัมพันธ์ กัน จึงทำให้ผู้บริหารและครูสอนมีทัศนคติที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับ มาก คือด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและค่านิยมที่สัมพันธ์กัน ในขณะที่ นักศึกษามีทัศนคติที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านการตอบพาทว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านการตอบพาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านที่ตอบพาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้น อาจเป็นเพราะว่า บุคคลทั้งสามกลุ่มมีสถานภาพแตกต่างกัน จึงนำไปให้มีทัศนคติที่แตกต่างกัน ไปด้วย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอน และนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านการตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านการตอบพาทว่า ครูสอนกับนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มักทั้ง 3 ด้านการตอบพาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่าการ สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน
ผู้บริหาร กับครูสอนและผู้บริหาร กับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

การที่ครูสอนกับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
นั้น อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนนักศึกษาโดยทั่วไปแล้วเป็นครูสอนนักเรียนในภาคปกติ จึงอาจนำเอา
วิธีการสอนนักเรียนในภาคปกติมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่เพราะความเคยชิน ส่วนผู้บริหารกับครูสอน
มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารและ
ครูสอนมีอาชีพเดียวกัน จึงมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และผู้บริหารกับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและนักศึกษามีประสบการณ์
พฤติกรรมของครูที่แสดงออก จึงย่อมมองเห็นพฤติกรรมของครูใกล้กับความเป็นจริงมากกว่าที่ครูสอน
ของตนเอง และทั้งผู้บริหารและนักศึกษาต้องการที่จะให้ครูสอนแสดงบทบาทในด้านการสอนพอ ๆ
กัน จึงทำให้ทัศนคติของผู้บริหารกับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

4. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีต่อบ
บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่าการปกครองพบว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทัศนคติต่อ
บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่าการปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูสอนอยู่ในฐานะผู้ปกครอง แต่นักศึกษายู่ในฐานะ
ผู้ถูกปกครองจึงทำให้ทัศนคติแตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติของผู้บริหาร ครู
สอนและนักศึกษามีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่าการปกครอง พบว่า ครูสอนกับนักศึกษ
มีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ค่าการปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารกับครูสอน และผู้บริหารกับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ครูสอนและนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนซึ่งมีความเคยชินในการใช้ระเบียบบังคับในการปกครองนักเรียนในภาคปกติ จึงอาจนำเอาระเบียบข้อบังคับนั้นมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งส่วนมากอยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งต้องการความเป็นอิสระ ส่วนผู้บริหารกับครูสอนมีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูสอนอยู่ในฐานะผู้ปกครองเหมือนกัน ส่วนผู้บริหารกับนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกับนักศึกษาต่างต้องการให้ครูสอนได้แสดงออกในด้านการปกครองให้เป็นไปตามจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ คือผู้ใหญ่ต้องการความเป็นอิสระ ต้องการความเป็นกันเอง เมื่อครูสอนนำวิธีที่ใช้ในการปกครองนักเรียนภาคปกติมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่เพราะความเคยชิน ซึ่งทั้งผู้บริหารและนักศึกษาต่างก็ไม่เห็นด้วย จึงทำให้ผู้บริหารและนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทรรคนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ ค่านบริการ อบรมและแนะแนว พบว่าผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทรรคนะตอบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ค่านบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสอนอยู่ในฐานะเป็นผู้ให้บริการ ส่วนนักศึกษายู่ในฐานะเป็นผู้รับบริการจึงทำให้มีทรรคนะแตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทรรคนะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีที่ตอบพาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ค่านบริการ อบรมและแนะแนว พบว่าผู้บริหารกับนักศึกษาและครูสอนกับนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารกับครูสอนมีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผู้บริหารกับนักศึกษาและครูสอนกับนักศึกษามีทรรคนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสอนอยู่ในฐานะผู้ให้บริการ อบรมและแนะแนว

แก่นักศึกษา โดยทั่วไปการจัดการศึกษาผู้ใหญ่จะขาดด้านบริการ อบรมและแนะแนวเป็นอย่างมาก อันที่จริงแล้วการให้บริการ และแนะแนวมีความจำเป็นมากในสถานศึกษา แต่เนื่องจากขาดครูแนะแนวโดยเฉพาะ จึงทำให้นักศึกษาขาดในสิ่งที่ควรได้รับบริการ จึงทำให้มีทัศนคติแตกต่างจากผู้บริหารและครูสอน ส่วนผู้บริหาร กับครูสอนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูสอนอยู่ในฐานะผู้ให้บริการ เช่นเดียวกัน จึงมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทัศนคติคอบทบาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า บุคคลทั้ง 3 กลุ่มมีวัยแตกต่างกันจึงทำให้นักศึกษาแตกต่างกัน

9. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาที่มีคอบทบาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่า ผู้บริหาร กับนักศึกษา และครูสอนกับนักศึกษามีทัศนคติคอบทบาทของครูสอนนักศึกษายุใหญ่ด้านคุณธรรมและความประพฤติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหาร กับครูสอนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร กับนักศึกษา และครูสอนกับนักศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสอนต่างก็อยู่ในวัยผู้ใหญ่ย่อมมีความเข้าใจในเรื่องของคุณธรรมและความประพฤติดีกว่านักศึกษาซึ่งส่วนมากอยู่ในวัยหนุ่มสาว และหากครูสอนให้ความสนทนาก็อาจจะเข้าใจไปในทางซุ้สาว และนักศึกษามีโอกาสพบปะกับครูสอนน้อย จึงทำให้มีความเข้าใจต่อกันน้อยไปค้วย ส่วนผู้บริหาร กับครูสอนนั้น เนื่องจากต่างก็มีวัยวุฒิและคุณวุฒิใกล้เคียงกัน จึงมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษา ที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทักษะ บทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษาไม่มีโอกาสได้จัดกิจกรรมร่วมกัน จึงทำให้ความสัมพันธ์ ไกลชิด สัมพันธกันน้อย

11. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะของผู้บริหาร ครูสอนและนักศึกษามีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพว่า ผู้บริหาร กับ นักศึกษาและครูสอนกับนักศึกษามีทักษะบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารและครูสอนมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผู้บริหารกับนักศึกษา และครูสอนกับนักศึกษามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีโอกาสพบครูสอนในเวลาจำกัดคือเฉพาะตอนที่อยู่ในห้องเรียนเท่านั้น และขาดการจัดกิจกรรมร่วมกันจึงทำให้นักศึกษามีความสัมพันธ์กับครูสอนน้อยมาก ส่วนผู้บริหารกับครูสอนมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสอนมีอาชีพเดียวกัน และมีโอกาสรวมกิจกรรมกันมากกว่า

12. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีทักษะบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีทักษะบทบาทของครูสอนนักศึกษายุ่งใหญ่ค่านิยมสัมพันธภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็น

เพราะว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากมีโอกาสคลุกคลีอยู่กับระบบการศึกษามานานจึงมองเห็นความสำคัญในการสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษา เพราะจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และความจำเป็นที่ครูสอนจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องและชุมชนนั้น ๆ จึงเห็นว่าครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แสดงออกในคำนี้ยังไม่เพียงพอ ส่วนด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว และด้านคุณธรรมและความประพฤติ มีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ ชาวงษ์ (ประเสริฐ ชาวงษ์ 2524 : 84) ซึ่งพบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาในการบริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิรัตน์ ศิริบุญรณ์ (วิรัตน์ ศิริบุญรณ์ 2518 : 54) ซึ่งเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่ได้รับการอบรมมาในแนวเดียวกัน และหลักสูตรที่ใช้ วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ก็เป็นไปในแนวเดียวกัน จึงทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีทรรคนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทรรคนะของผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองที่มีบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองมีทรรคนะบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเมืองมีทรรคนะบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนผู้ใหญ่ที่อยู่ในเมืองส่วนใหญ่จะเปิดสอนตามโรงเรียนขนาดใหญ่

จึงทำให้ความพร้อมในด้านบริการต่าง ๆ มีมากกว่า ส่วนด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านคุณธรรม และความประพฤติและค่านิยมของสัมพันธ์มีทรศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม ศรีวิเศษ (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 51) ซึ่งพบว่าครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลกับนอกเขตสุขาภิบาลมีความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมนตรี เทพลีห์ (มนตรี เทพลีห์ 2524 : 62) ซึ่งพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลกับนอกเขตสุขาภิบาลมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนได้รับการอบรมมาในแนวเดียวกัน และในปัจจุบันการคมนาคมและการติดต่อมีความสะดวกมาก จึงทำให้ครูสอนสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของวิทยาการใหม่ได้พอ ๆ กัน จึงทำให้การแต่งกายบทบาทในด้านต่าง ๆ ได้พอ ๆ กัน

14. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทรศนะของครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อยที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และค่านิยมสัมพันธ์พบว่า ครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อยมีทรศนะต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่านิยมสัมพันธ์มีทรศนะแตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ครูสอนที่มีประสบการณ์มากกับครูสอนที่มีประสบการณ์น้อยมีทรศนะต่อบทบาทของครูสอนด้านบริการ อบรมและแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์มากมองเห็นความสำคัญของการให้บริการ อบรมและแนะแนว มีความเข้าใจความต้องการของนักศึกษาในด้านนี้ และสามารถที่จะสนองความต้องการได้มากกว่าเพราะคลุกคลีอยู่กับการศึกษานาน และสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งในห้องเรียนและกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ดีกว่าครูสอนที่มีประสบการณ์น้อย ส่วนด้านการสอน ด้านการปกครอง และด้านคุณธรรมและความประพฤติมีทรศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิยม ศรีวิเศษ (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 48) ซึ่งพบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกับ

ครูที่มีประสบการณ์น้อยมีความพึงพอใจในภาระงาน แขนงงานที่มอบไว้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่จะเป็นครูสอนการศึกษานักเรียนใหญ่สายสามัญจะต้องได้รับการอบรม ฉะนั้นจึงมีความเข้าใจในวิธีการจัดการ เรียนการสอนและนโยบายของการจัดการศึกษานักเรียนใหญ่

15. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่าครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองมีทักษะต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอูม นวลดี (อูม นวลดี 2524 : 103) ซึ่งพบว่าครูสอนที่อยู่ในห้องที่กิจการ นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล แต่ไม่ได้รับเบี้ยกันดาร กับครูที่สอนอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจินต์ จันทร์เจริญ (สุจินต์ จันทร์เจริญ 2524 : 60) ซึ่งพบว่า ครูในโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลกับครูในโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีทักษะต่อบทบาทและงานของศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ครูสอนโรงเรียนในเมืองกับครูสอนโรงเรียนนอกเมืองมีทักษะต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมืองมีความเข้าใจวัตถุประสงค์วิธีการจัดการ เรียนการสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ในแนวเดียวกัน

16. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษารายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์พบว่า นักศึกษารายกับนักศึกษาหญิงมีทักษะต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

(ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 68) ซึ่งพบว่านักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความต้องการในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมใจ ทินวงษ์ (สมใจ ทินวงษ์ 2512 : 49) ซึ่งพบว่าเพศมีอิทธิพลต่อปัญหาด้านต่าง ๆ ส่วนปัญหาด้านการเรียน สังคม สุขภาพและครอบครัวของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประจวบ ก่อตระกูล (ประจวบ ก่อตระกูล 2519 : 47) ซึ่งพบว่า ครูชายและครูหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าในสังคมไทยปัจจุบันปวงชนชาวไทยทั้งชายและหญิงต่างก็มีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกันโดยเฉพาะในด้านการศึกษามีพระราชบัญญัติประถมศึกษาบังคับให้เด็กไทยที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปดต้องเข้าเรียนหนังสือในระดับสูงขึ้นไป ก็เปิดโอกาสให้เลือกเรียนหรือแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางตามความต้องการและโดยเฉพาะแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ได้จัดระบบการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกัน

17. จากการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองที่มีต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอน ด้านการปกครอง ด้านบริการอบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์พบว่า นักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองมีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายันต์ ช่วยจันทร์ (สายันต์ ช่วยจันทร์ 2525 : 24) ซึ่งพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาลมีมโนทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีและการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักศึกษาโรงเรียนในเมืองกับนักศึกษาโรงเรียนนอกเมืองมีทัศนคติต่อบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็น

เพราะว่าในปัจจุบันการคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร สะดวก นักศึกษามารถติดต่อแลกเปลี่ยนทรนสนะตลอดจนความรู้ความวิชาการต่าง ๆ ซึ่งนอกเหนือไปจากที่ครูสอน และการจัดการ เรียนการสอนอยู่ในแนวเดียวกัน จึงทำให้นักศึกษามองครูอยู่ในระดับเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

(1.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ควร จัดให้มีการอบรมครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านบริการ อบรมและแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติและค่านิยมขงสังคม

(2.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ควรมีโครงการติดตามผลและประเมินผลการสอนของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นระยะและต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลในการนิเทศการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

(3.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ควร จัดบริการแนะแนวให้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งด้านการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

(4.) โรงเรียนที่เปิดทำการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ควร จัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาผู้ใหญ่ให้เข้าใจถึงการจัดการ เรียนการสอนและระเบียบการต่าง ๆ

(5.) โรงเรียนที่เปิดทำการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ควรมหาโอกาสจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในระดับต่าง ๆ
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ อย่างละเอียด

3. ควรมีการศึกษาความต้องการและปัญหาในการ เรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่
4. ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์และอุปสรรคในการ จัดการศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ใน
ระดับต่าง ๆ

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม การศึกษานอกโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ ภาคพัฒนาตำราและ
เอกสารวิชาการ 2523, 335 หน้า
- การศึกษายุ่งใหญ่, กอง กรมสามัญศึกษา ภาพพจน์ของการศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ใน
ประเทศไทย ม.ป.ป. 16 หน้า อัดสำเนา
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษา
นอกรโรงเรียนประจำภาคเหนือ ม.ป.ป. 6 หน้า อัดสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการวิจัยการจัดการศึกษายุ่งใหญ่แบบ
เบ็ดเสร็จ สภาการศึกษาแห่งชาติ 2520, 74 หน้า
- ประจวบ ทอตระกุล บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่โรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดอ่างทองตามทฤษฎีของครูและประชาชน
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 51 หน้า
อัดสำเนา
- ประเสริฐ ชาวงษ์ ปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ 2524, 96 หน้า อัดสำเนา
- มานพ กาสะดี "หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 8 ประการ" ใน รวมบทความการศึกษายุ่งใหญ่
98-102 หน้า 2515
- มนตรี เทพสิทธิ์ ขอบเขตการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลของ
ครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 66 หน้า
อัดสำเนา

บุษ เกษคำรณ คู่มือการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 3-4-5 และ แบบเบ็ดเสร็จหน่วยศึกษา

นิเทศ เขตการศึกษา 8 2518, 264 หน้า อัดสำเนา

ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช

2522, 276 หน้า

รัตนา พุ่มไพศาล "จิตวิทยาในการเรียนของผู้ใหญ่" การศึกษาผู้ใหญ่ 15 : 4-7

พฤษภาคม-มิถุนายน 2521,

วิรัตน์ ศิริบุรณ์ การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต

การศึกษา 11 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2518, 64 หน้า อัดสำเนา

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา การศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา

2522 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. 2523, 72 หน้า อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มืออบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่

กรมสามัญศึกษา 2518, 113 หน้า

สามัญศึกษา, กรม "เทคนิคการสอนผู้ใหญ่" ใน รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ กองการ

ศึกษาผู้ใหญ่ หน้า 115 2515

_____ ระเบียบและคำสั่งเกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญ-

ศึกษา 2518, 480 หน้า

_____ "หลักการสอนผู้ใหญ่" ใน รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ ม.ป.ป., 284 หน้า

สายัญญ์ ขวัญจันทร์ มโนทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีและการปรับตัวของนักศึกษา

ผู้ใหญ่ระดับ 4 ในเขตการศึกษา 3 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2525, 59 หน้า อัดสำเนา

สาย ภาณุรัตน์ "ความสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่กับการพัฒนาประเทศ" ใน คู่มืออบรมผู้สอน

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา 2518, 176 หน้า

สุจินต์ พันเจริญ คุณลักษณะบทบาทและงานของศึกษานิเทศก์ตามทฤษฎีของครูสังกัตองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร 2524, 69 หน้า อัคราเนา
สุบรรณ พันธ์วิศวาส และชัยวัฒน์ ปัญงพงษ์ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ โอเคียนสโตร์
2522, 336 หน้า

สุนทร สุนันทชัย "วิธีสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ" ใน คู่มืออบรมสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ 76-81 2518,

สมใจ หินพงษ์ การศึกษาค้นคว้าปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูง ที่อยู่ในวิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 94 หน้า อัคราเนา

อุดม นวลดี ปัญหาและความต้องการของครูที่มีต่อการดำเนินงานค้ำจุนการส่งเสริมครู
ประจำการ ของผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ปรินญาณีพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2524, 151 หน้า
อัคราเนา

อุษา กาญจนวดี "การศึกษาในทัศนะของภณนามูรติ : บทบาทของครู" ใน การศึกษา
นอกโรงเรียน 17 : 100 พฤษภาคม-มิถุนายน 2523

Biddle, B.J., "Teacher and Role : Conception and Behavior." In Essays on the Social Systems of Education. New York : Holt, Rinehart & Winston, 1968. 342 p.

Davissan, Catherine V., "Knowledge, Skills and Attitudes Which the ABE Teacher Should Possess." In Adult Basic Education. Ed. Brook Michael, Toronto, New Press, 1972. 246 p.

Kinney, L.B. Measure of Good Teacher. Sanfrancisco, California Teacher Association, 1953. 124 p.

Knowles, Malcolm S. rm. Informal Adult Education. New York, Association Press, 1950. 588 p.

- The National Association for Public School Adult Education (NAPSAE).
Adult Basic Education : A Guideline for Teachers and Teacher Trainers.
Washington, D.C. Department of National Education Association, 1966.
156 p.
- Sawat Tichuen A. Comparison of Personality Characteristics and Instructional Role Expectations of Teachers of Formal Education and Teachers of Adult Continuing Education as Perceived by Students, Teachers and Principals in the Northern Part of Thailand. Doctor's Thesis, Graduate College, IOWA University, 1980, 206 p.
- Sorenson, A.G., "Divergent Concepts of Teacher Roles: An Approach to the Measurement of Teacher Effectiveness." In Journal of Education Psychology. 1963. 54, 215 p.

ពាក្យដេញ

(สำเนา)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มศว พิษณุโลก

23 ธันวาคม 2524

เรื่อง รับรองการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ท่านผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายเหรียญ แก้วประการ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก และกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
"บทบาทของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ใหญ่ ในเขตการศึกษา 8" เพื่อเสนอขอรับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความร่วมมือด้วย

ขอแสดงความนับถือ (อย่างสูง)

ประสพ แสนคำเครือ

(นายประสพ แสนคำเครือ)

ประธานกรรมการ กวบคุณปริญญาโท

(สำเนา)

ที่ ศษ. 110402/2937

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ ลำปาง

4 มกราคม 2525

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

ด้วย นายเหรียญ แก้วประการ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในเขตการศึกษา 8" ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน อันอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตได้ ทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน, อาจารย์ผู้สอนบางท่าน, และนักศึกษาผู้ใหญ่ ในสถานศึกษาของท่าน โปรดกรอกแบบสอบถามตามที่ได้แนบมานี้ และขอได้โปรดส่งแบบสอบถามคืน ตามของที่ได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายเพลิน สุคำวัง)

อาจารย์ 2 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

28 ธันวาคม 2524

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

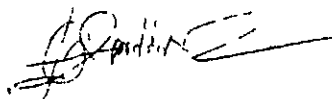
เรียน ครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักศึกษาที่ไม่มีชื่อ

ข้าพเจ้า นายเหรียญ แก้วประการ ศึกษานิเทศก์ ๓ สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของ
ครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ความทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ในเขต
การศึกษา 8"

เนื่องจากข้าพเจ้ามุ่งศึกษาทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ ครูผู้สอนและผู้บริหาร เท่านั้น
จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วกรุณาส่งแบบ
สอบถามคืนที่ครูใหญ่ของท่านโดยทันที

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะองได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างสูง จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ (อย่างสูง)

(นายเหรียญ แก้วประการ)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. นิยามของคำว่า "บทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่"

บทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ได้แสดงออกตามหน้าที่ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ

ครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง ครูที่หัวหน้า สอนนักศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่ว ๆ ไปไม่ได้เจาะจงเฉพาะในโรงเรียนของท่านเท่านั้น

2. คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งแบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ก่อนตอบแบบสอบถามโปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วพิจารณาประเมินว่า บทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างไร ข้อมูลทั้งหมดจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด ผลงานการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา ตลอดจนจนถึงประเทศชาติโดยรวม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

1. โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ใน ตามสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน

ก. เพศ

ชาย

หญิง

ข. ตำแหน่ง

ครูใหญ่

ครูผู้สอน

นักศึกษา

2. โปรดเติมคำในช่องว่างตามสถานการณ์ที่เป็นจริงของท่าน

ก. ประสบการณ์ในการสอน ปี

ข. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่

แบบสอบถามนี้ในแต่ละข้อมีคำตอบให้ท่านเลือก 5 ตัวเลือก ก่อนตอบโปรดอ่านข้อคำถามในแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่าบทบาทของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่วไปเป็นอย่างไร จากนั้นโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับทัศนะของท่านเพียงช่องเดียว กล่าวคือ

หากท่านเห็นว่า บทบาทนั้นได้มีการปฏิบัติ เป็นประจำอยู่เสมอ ขอให้กาเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง มากที่สุด

หากท่านเห็นว่าบทบาทนั้นได้มีการปฏิบัติ น้อย ๆ แต่ไม่เป็นประจำ ขอให้กาเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง มาก

หากท่านเห็นว่าบทบาทนั้นได้มีการปฏิบัติ บ้างเป็นบางครั้งบางครา ขอให้กาเครื่องหมาย

✓ ในช่อง ปานกลาง

หากท่านเห็นว่า บทบาทนั้นได้มีการปฏิบัติ นาน ๆ ครั้ง ขอให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่อง น้อย

หากท่านเห็นว่า บทบาทนั้น แทบจะไม่มีการปฏิบัติเลย ขอให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่อง น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
0	ในงานเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียน					

ผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องมากที่สุด หมายความว่า ครูสอนนักศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป
ในงานเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนเป็นประจำอยู่เสมอ

โปรดตอบแบบสอบถามฉบับจริงต่อไปนี้ทุกข้อ

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ในงานที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
2.	ให้ความสนใจ หนักแน่นตามทุกข์สุขของผู้เรียน อย่างทั่วถึง
3.	โน้มน้าวจิตใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
4.	เป็นผู้ระเบียบวินัยดี
5.	ปฏิบัติต่อผู้เรียนและบุคคลอื่นอย่างเที่ยงธรรม
6.	สร้างความพร้อมหรือพบทนายหน้าเรียนก่อนที่ จะสอนต่อไป

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครู/ผู้อำนวยการศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7.	ให้ความร่วมมือกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ					
8.	รักษาความลับของผู้เรียนได้ดี					
9.	ทำหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลต่าง ๆ					
10.	ปฏิบัติภารกิจของส่วนรวมหรือชุมชนด้วย ความเสียสละ					
11.	จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้อยู่ใน ลักษณะเป็นกันเอง					
12.	คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวผู้เรียน มากกว่าสิ่งของหรือทรัพย์สินอื่น ๆ					
13.	ช่วยผู้เรียนให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้					
14.	ตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี					
15.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย					
16.	ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานของชุมชน					
17.	เลือกใช้และนิตอุปกรณ์การสอนง่าย ๆ ได้					
18.	ช่วยเลือกแผนการ เรียนตามความประสงค์ และความสนใจของผู้เรียน					
19.	ควบคุมผู้เรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอยู่ เสมอ					

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักเรียนอายุใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
20.	อุทิศตนและเวลาในการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ					
21.	ใช้แรง เสริม (ชมเชย ให้รางวัล คำนิยาม ฯลฯ) แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
22.	อธิบายบทเรียนในแต่ละบทได้อย่าง แจ่มแจ้ง					
23.	บำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยความจริงใจ					
24.	ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา					
25.	ปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความสุจริตและ ยุติธรรม					
26.	รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
27.	อบรมเกี่ยวกับจริยธรรมและความ ประพฤติต่าง ๆ ในระหว่างสอน					
28.	เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล เกี่ยวกับความสามารถในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนแต่ละคน					
29.	สร้างและรักษาความสัมพันธ์ในหมู่คณะได้ เป็นอย่างดี					

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
30.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล.....					
31.	สอนให้ผู้เรียนรู้จักนำสิ่งที่เรียนไปใช้ให้เป็น ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน.....					
32.	ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้ที่มา ติดต่อค้าขาย.....					
33.	ให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้เรียน อย่างเป็นกันเอง.....					
34.	จัดกิจกรรมและฝึกฝนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม เป็นประชาธิปไตย					
35.	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง.....					
36.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน					
37.	ให้ความสนใจและสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียนในขณะที่เรียน					
38.	ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนครูในโรงเรียน					
39.	ฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้.....					
40.	ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความสนิทสนม เป็นกันเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.....					
41.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา					
42.	วิธีวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎ เกณฑ์ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด.....					

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
43.	มีการทดสอบก่อนที่จะมีการเตรียมการ สอนในเรื่องนั้น ๆ					
44.	มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนและผู บริหารในท้องถิ่น					
45.	ฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นคนขยันขันแข็งทั้งใน การเรียนและการทำงาน					
46.	ควบคุมและสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย ในตนเอง					
47.	รู้จักประเมินผลตนเองและปรับปรุงตน เองอยู่เสมอ					
48.	ให้ความสนใจแก่ผู้เรียนที่สอบไม่ผ่าน					
49.	สอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่เรียนอ่อน หรือเรียนช้า					
50.	ช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าใจปัญหาและ สามารถนำไปคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
51.	ใช้อารมณ์ขัน ร่าเริง และเอาจริงเอา จังได้					
52.	วางตัวต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ไม่ ประพฤติกินสอไปในทางคู่สาว					

ข้อที่	พฤติกรรมที่ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ แสดงออก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
53.	เมื่อหมดหน้าที่สอนในแต่ละวันแล้วก็ยัง อยู่บริการผู้เรียนจนโรงเรียนเลิก
54.	แนะแนวทางในการศึกษาต่อให้แก่ผู้เรียน
55.	ปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างมี ประชาธิปไตย
56.	ดูแลและช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่ ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนทำงาน
57.	สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ตั้งกฎเกณฑ์และ ระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ปฏิบัติในห้องเรียน ด้วยตนเอง
58.	แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อประโยชน์ ในการสอน
59.	ชักชวนและชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจเมื่อ ผู้เรียนกระทำผิด
60.	มีความเมตตา กรุณาต่อมนุษย์และสัตว์ ต่าง ๆ